

REFERAT Miljø- og Trafikudvalget 2022-25 d. 01-05-2023

Mødedato Mandag d. 01. maj 2023 kl. 18:16

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Høring af Frederiksberg Kommunes Handicappolitik 2023-2026.....	4
Ændring af parkeringsforhold ved Skolen på Nyelandsvej.....	7
Klimatilpasning og opholdsplads ved Ny Hollænderskolen.....	13
Beslutning om ekspropriation af forarealer ved Platanvej 12 og 30.....	17
Skøjtebanen på Frederiksberg Runddel - oplæg om skøjtebane med kunstig is (forsøgsordning).....	22
1. revision af skybrudspakke 2023.....	26
Disponering af midlerne i puljerne til projektledelse vedr. Klimatilpasning 2023.....	34
Orientering om kommunens skoletrafiktest 2022.....	36
Godkendelse af projektforslag for klimatilpasningsprojekt i Egernvej anlægget – Fase 2, Øst.....	38
Endelig godkendelse af regulativ for husholdningsaffald.....	41
Disponering af puljen til vejbelysning 2023.....	42
Udkast til Kultur- og Fritidspolitik 2023-2026 - høring i fagudvalg.....	44

Punkt 68: Meddelelser

00.22.04-P35-16-22

Sagsfremstilling

a. Vejarbejde på Grøndals Parkvej i Københavns Kommune

Københavns Kommune har orienteret forvaltningen om, at de i marts startede genopretning af Grøndals Parkvej. Arbejdet varer frem til maj 2024.

Arbejdet er opdelt i to etaper, og indledes fra Rebildvej til Jernbane Allé fra marts 2023 til september 2023. Der arbejdes fra Jernbane Allé til Ålekistevej fra juni/august 2023 til maj 2024.

Der arbejdes indledningsvist med brolæsningsarbejde på fortove og cykelsti i begge etaper, som forventes at give mindre kødannelser på langs O2. På begge strækninger skal der også udskiftes slidlag, særligt i de store vejkryds. Det vil blive udført i etaper og ofte i en varighed af 3-4 dage med periodevis vejlukning. Disse arbejder vil ofte blive udført som aften-, nat- og weekendarbejde. Der vil være langsommere trafikafvikling som følge af vejindsnævninger, og muligvis vil flere søge gennem Frederiksberg.

Der kan læses mere på Københavns Kommunes hjemmeside her: [Hvor er der vejarbejde? | Københavns Kommunes hjemmeside \(kk.dk\)](#)

b. Møde med Region Hovedstaden om grundvandsbeskyttelse

Den 9. januar 2023 vedtog Miljø- og Trafikudvalget at invitere Miljø- og Klimaudvalget i Region Hovedstaden til et møde, hvor den fremtidige grundvandsbeskyttelse kan drøftes. Region Hovedstaden har takket ja til mødet, idet det dog alene er formanden for udvalget Line Ervolder Christensen og miljøchef Carsten Bagge Jensen, der deltager. På den baggrund arbejder forvaltningen ud fra en model, hvor det fra Frederiksberg alene er udvalgsformanden og næstformanden, der deltager sammen med direktøren, klima- og miljøchefen samt en fagmedarbejder. Mødet finder sted den 9. maj 2023.

Punkt 69: Høring af Frederiksberg Kommunes Handicappolitik 2023-2026

00.01.00-P22-3-22

Resume

Frederiksberg Kommunes nuværende handicappolitik er gældende for perioden 2018-2022. I sagen forelægges udkast til ny Handicappolitik 2023-2026. Handicappolitikken ønsker at bidrage til, at alle borgere kan udfolde sig og deltage i byens liv og leve et liv med højest mulig livskvalitet.

Politikken bygger på FN's Handicapkonvention samt dansk lovgivning og favner alle typer handicap; herunder fysiske, kognitive, psykiske og sensoriske handicap.

Udkast til Handicappolitikken sendes i høring i Handicaprådet, Seniorrådet og Udsatterrådet samt, som en tværgående politik, i øvrige fagudvalg samt Magistraten som personaleudvalg. Efter høringen vil Socialudvalget få forelagt et revideret udkast til politik, hvor input fra høringssvar indgår, med henblik på en vedtagelse af den endelige politik i Kommunalbestyrelsen. Sagen fremlægges til beslutning. Høringsversionen af politikken er vedlagt som bilag 1.

Beslutning

Miljø- og Trafikudvalget drøftede udkast til Handicappolitik 2023-2026.

Indstilling

Socialudvalget indstiller, at Magistraten, Klima-, Plan- og Boligudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Miljø- og Trafikudvalget, Børneudvalget, Undervisningsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget drøfter udkast til Handicappolitik 2023-2026 og afgiver eventuelle høringssvar.

Sagsfremstilling

Socialudvalget behandlede den 27. marts 2023 (pkt. 15) udkast til Handicappolitik 2023-2026 og besluttede at sende udkastet med de faldne bemærkninger i høring i øvrige fagudvalg samt Magistraten som personaleudvalg samt i Handicaprådet, Seniorrådet og Udsatterrådet. Efter høringen fremlægges endeligt politikudkast til behandling i Socialudvalget efterfulgt af behandling i Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Formålet med denne sag er en drøftelse af vedlagte udkast til Handicappolitik 2023-2026 (se bilag 1).

Vedlagte udkast til Frederiksberg Kommunens Handicappolitik skal erstatte den nuværende Handicappolitik fra 2019-2022.

Udarbejdelse af en ny Handicappolitik sker på foranledning af Socialudvalget. Ved forelæggelsen af procesplan for udarbejdelsen af ny Handicappolitik 2023-2026, som blev forelagt Socialudvalget den 30. maj 2022 (pkt. 44), blev der fastlagt en tværgående proces med inddragelse af relevante aktører. I forbindelse med udarbejdelse af udkast til Handicappolitik 2023-2026 har forvaltningen gennemført en workshop med repræsentanter for Handicaprådet og frivillighedsområdet. Et udkast til politikken har endvidere været drøftet i Handicaprådet den 6. marts 2023.

På baggrund af de indkomne input fra workshoppen mv. har forvaltningen udarbejdet et udkast til en Handicappolitik 2023-2026, der, jf. Socialudvalgets godkendelse (Socialudvalget den 30. maj 2022, pkt. 44), bygger videre på den nuværende politik, men samtidig tager højde for og matcher den samfundsmæssige udvikling og kommunens aktuelle udfordringer.

Indhold og fokus i ny Handicappolitik 2023-2026

Det overordnede sigte med Handicappolitikken er at fremme, at borgerne kan udfolde sig, deltage i og bidrage til byens liv og at borgerne, uanset deres forudsætninger, kan leve et værdigt liv med højest mulig livskvalitet og mulighed for at udnytte deres potentiale. Handicappolitikken favner alle typer handicap; herunder fysiske, kognitive, psykiske og sensoriske handicap.

Politikken tager udgangspunkt i, at indsatsen bygger på et tillidsfuldt samarbejde mellem borger, kommune, civilsamfund og region.

Politikken skal tage højde for, at det specialiserede område er under pres: Flere børn og unge får stillet en psykiatrisk diagnose, og flere borgere har komplekse psykiske problemer og handicap. Det får udgiftsniveauet til at stige. Frederiksberg Kommune arbejder metodisk med recovery-orienteret rehabilitering.

Handicappolitikken opererer med fire mål:

- **Lighed i sundhed.** Borgere med handicap bør have samme mulighed for og støttes i at leve et sundt liv på linje med alle andre. Frederiksberg Kommune har bl.a. implementeret værktøjet De '12 sygeplejefaglige problemområder' samt ansat en socialsygeplejeske og en sociallæge.
- **Inklusion og tilgængelighed.** Borgeren bør have mulighed for at indgå på arbejdsmarkedet og i fællesskaber, som kan mindske ensomhed. Vi ønsker, at Frederiksberg er en by, der er fysisk tilgængelig, også for borgere med handicap. Frederiksberg Kommune har en løbende dialog med Handicaprådet og Seniorrådet om forbedringer af tilgængelighed på Frederiksberg.
- **Recovery-orienteret rehabilitering.** Det er ønsket, at borgeren tilbydes støtte til at styrke sit funktionsniveau mest muligt, når det giver mening. Borgeren hjælpes til at leve et tilfredsstillende og bidragende liv, uanset sine udfordringer. Frederiksberg Kommune har bl.a. udvidet kommunens aktivitets- og samværstilbud samt styrket det forebyggende arbejde.
- **Dialog mellem borger, pårørende og kommune.** Frederiksberg Kommune ønsker, at borgerne oplever et tillidsfuldt samarbejde med kommunen. Pårørende og civilsamfund kan inddrages, og kvaliteten i sagsbehandlingen på det specialiserede børne- og voksenområde bør være på et højt niveau. Frederiksberg Kommune har bl.a. opnormeret på det specialiserede område og forbedret varetagelsen af overgangen fra barn til voksen.

Udkast til Handicappolitik 2023-2026 bygger på FN's handicapkonvention, som Danmark har ratificeret, og som er indarbejdet i dansk lovgivning. Politikken bygger også på kompensationsprincippet, der indebærer, at borgere med et handicap så vidt muligt kompenseres for deres funktionsnedsættelse, så de stilles lige med andre borgere.

Det er et politisk ønske, som også er fagligt understøttet, at Frederiksberg Kommunes handicappolitik er et anliggende ikke blot for borgere med størst støttebehov, men også for byens øvrige borgere, for pårørende og frivillige i civilsamfundet, der har kræfterne og viljen til at hjælpe andre og bidrage til at gøre Frederiksberg til et godt sted for alle. Samtidig er politikken retningsgivende for – og derfor også henvendt direkte til – kommunen selv og dens forvaltning, som har det overordnede ansvar for at yde den lovbestemte og lokalpolitisk fastlagte service til byens borgere med et handicap.

Handicappolitikken skal være en levende politik, der skal bruges aktivt, og er på én gang:

- Platform for forventningsafstemning mellem borgere, deres pårørende, civilsamfund og Frederiksberg Kommune
- Retningsgivende, når handicapområdet skal udvikles
- Hjælp til politikere og ledere til at navigere i en dilemmafyldt virkelighed

Handicappolitikens principper afspejles i kommunes øvrige politikker og i planer og strategier.

Den videre proces for godkendelse og implementering af Handicappolitikken

På baggrund af udvalgets godkendelse sendes udkastet i høring i Handicaprådet, Seniorrådet og Udsatterrådet samt, som en tværgående politik, i de øvrige fagudvalg: Miljø- og Trafikudvalget, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Børneudvalget, Undervisningsudvalget, Klima-, Plan- og Boligudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget samt Magistraten som personaleudvalg.

Politikudkastet vil blive tilpasset på baggrund af høringsprocessen, og efterfølgende forelagt til godkendelse i Socialudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Efter at Kommunalbestyrelsen har vedtaget en Handicappolitik for 2023-2026, vil denne blive implementeret via drøftelse i Frederiksberg Kommunes MED-system, på personalemøder og i andre relevante fora.

Forvaltningen foreslår, at Handicaprådet får en central rolle i forhold til opfølgning og implementering af Handicappolitikken. Dette kan fx ske ved, at forvaltningsområderne på rådets møder løbende fremlægger, hvordan de arbejder med implementeringen af handicappolitikken; herunder hvilke konkrete initiativer, der er taget for at indfri målene.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Socialudvalget (godkendelse af høring). Miljø- og Trafikudvalget, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Børneudvalget, Undervisningsudvalget, Klima-, Plan- og Boligudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget samt Magistraten (høring).

Historik

Indstilling 1. maj 2023, pkt. 33:

Socialudvalget indstiller, at Magistraten, Klima-, Plan- og Boligudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Miljø- og Trafikudvalget, Børneudvalget, Undervisningsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget drøfter udkast til Handicappolitik 2023-2026 og afgiver eventuelle høringssvar.

Bilag

Handicappolitik - Udkast - Webtilgængelig

Punkt 70: Ændring af parkeringsforhold ved Skolen på Nylandsvej

05.01.00-G01-62-22

Resume

På baggrund af henvendelser om trafikmæssig utryghed ved Skolen på Nylandsvej og Børnehuset Æblehaven forelægges forslag til ændring af bilparkeringsforholdene på grunden. En ændring af bilparkeringsforholdene vil kunne bidrage til en forbedring af trafikikkerheden på stedet og mindske utrygheden for henholdsvis børn og forældre samt medarbejderne på de to institutioner.

Beslutning

Miljø- og Trafikudvalget vedtog,

1. at tage sagen til efterretning,
2. at der etableres indkørselsforbud til den indre gård på hverdagen i tidsrummet kl. 6.30-18.00, idet køretøjer til professionshøjskolen undtages, hvis der ikke opnås enighed med Københavns Professionssskole om flytningen af deres bilparkeringspladser.

Indstilling

Klima-, Plan- og Boligudvalget vedtog,

1. at der vedtages indkørselsforbud i skolegården i tidsrummet kl. 06.30–18.00,
2. at udvalget ønsker en statusrapport for budgetforhandlingerne, som bl.a. indeholder en status på en mulig renovering af skolegården og muligheden for erstatningsparkeringspladser, samt en evaluering af ordningen, herunder brugen af parkeringspladserne i aftentimerne.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Miljø- og Trafikudvalget,

1. at sagen tages til efterretning - og
2. at de fem bilparkeringspladser, der vil blive nedlagt, reserveres til Københavns Professionshøjskole - Nylandsvej på det overdækkede parkeringsareal ved Skolen På Nylandsvej, som del af aftalen.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Undervisningsudvalget,

at sagen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Supplerende sagsfremstilling til Miljø- og Trafikudvalget (1/5-23)

Klima-, Plan- og Boligudvalget besluttede på møde den 17. april 2023 at vedtage et indkørselsforbud. Forvaltningen er imidlertid efterfølgende blevet opmærksom på, at kommunen alene har kompetence til at beslutte et indkørselsforbud til de kommunale parkeringspladser, der hører til skolen.

Miljø- og Trafikudvalget foreslås derfor at give forvaltningen mandat til at indgå en dialog med Professionshøjskolen om et indkørselsforbud til deres fire pladser, mod at der findes erstatningspladser på kommunalt areal. Jævnfør at det primært er af- og påsætning, der skaber trængslen på stedet, vil et indkørselsforbud i dagtimerne, der dækker hele området, være nødvendigt for at kunne afhjælpe denne udfordring.

Det vil være muligt alene at skilte den del af området, hvor de kommunale pladser er placerede, men med den ordning vil der fortsat være kørsel i området til og fra Professionshøjskolens parkeringspladser, ligesom den løsning ikke vil forhindre af- og påsætningskørsel i området.

Fælles sagsfremstilling til Klima-, Plan- og Boligudvalget (17/4-23) og Miljø- og Trafikudvalget (1/5-23)

Miljø- og Trafikudvalget samt Klima-, Plan- og Boligudvalget udsatte på møderne den 13. marts 2023 sagen efter drøftelse, idet forvaltningen blev bedt om at levere en mere konkret vurdering af mulighederne for erstatningsparkeringspladser i nærområdet, muligheden for at etablere parkeringsrestriktion i dagtimerne (indkørselsforbud), mens der afventes en permanent løsning samt status for mulighederne for en parkeringsordning med Frederiksberg Centret.

Mulighed for erstatningsparkeringspladser

Det fremgår af bilag 3, at det er muligt at etablere 13 nye parkeringspladser. Fem af disse kan etableres i forbindelse med nye knaster på Adilsvej, Yrsavej og Sprogøvej, det knasterne kan udnyttes til, at der må parkeres fem meter fra kryds i stedet for de normale 10 meter. På Rolfs Plads kan der nedlægges to krydsningsheller med træer, hvorved der kan

etableres yderligere to parkeringspladser. De sidste seks parkeringspladser kan etableres på Rolfsvej ved at indsnævre de eksisterende fortov og ændre længdeparkeringen i sydsiden til skråparkering. Etableringen af de 13 erstatningsparkeringspladser betyder også fældning af seks træer (det vil blive genplantet et nyt) og nedlæggelse af ti cykelstativer. En erstatningsparkeringsplads koster gennemsnitligt 70-100.000 kr. Samlet er udgiften således ca. 0,9-1,3 mio. kr. Det bemærkes, at der ikke er afsat budget til etablering af erstatningsparkeringspladser.

Mulighed for at etablere parkeringsrestriktion i dagtimerne (indkørselsforbud)

Det vil være muligt at skilte med et tidsbegrænset indkørselsforbud for motorkøretøjer til adgangsvejen, sådan at motorkøretøjer ikke må køre ind på vejen i tidsrummet 06.30-18.00. Der kan på de kommunale parkeringspladser pålægges en restriktion i forhold til brugen i samme tidsrum, mens der skal laves en aftale med Professionshøjskolen, hvis den samme restriktion også skal gælde for deres pladser. Etableres der ikke restriktion på brugen af parkeringspladserne i tidsperioden, vil det fortsat være lovligt at køre ud fra området, men pladserne vil ikke kunne genbesættes i tidsperioden.

En mulig permanent løsning i skolegården

Tandplejen, der har en klinik i den gamle pedelbolig i skolegården på Skolen på Nylandsvej, skal i 2023 udvides med en mindre tilbygning. Det betyder, at skolegården vil blive indskrænket yderligere med ca. 20 m². Derfor vil en eventuel nedlæggelse af parkeringspladserne være ønskværdigt for skolen, da den således samlet set vil få flere kvadratmeter.

Status på mulig parkeringsordning med Frederiksberg Centret

Forvaltningen er i fortsat dialog med Frederiksberg Centret om en mulig parkeringsordning på centerets tagparkering uden for centerets åbningstider. Dialogen pågår fortsat.

Tidligere sagsfremstilling (13. marts 2023)

Klima-, Plan- og Boligudvalget samt daværende Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalg udsatte på mødet den 21. november 2022 sagen, idet udvalgene ønskede en besigtigelse. Besigtigelsen fandt sted mandag den 16. januar 2023.

Det skal, som nævnt i forbindelse med besigtigelsen, bemærkes, at opgørelsen af antallet af bilparkeringspladser er behæftet med en mindre fejl i sagen.

Der er 31 bilparkeringspladser i området og ikke, som nævnt, 32. De 31 pladser fordeler sig med 18 pladser under overdækningen, ni pladser tilknyttet skolen og fire pladser tilknyttet professionshøjskolen, og ikke fem som nævnt i den oprindelige sag.

Der fremkom som opfølgning på besigtigelsen en række spørgsmål, som der redegøres for herunder.

Mulighed for erstatningsparkeringspladser

Det er muligt at etablere 13 nye parkeringspladser i nærområdet ved enten at etablere knaster på hjørner, så man kan parkere tættere på hjørnet end de normale 10 meter, ved flytning af cykelstativer eller ved fældning af træer. Derudover er der mulighed for ombygning af veje f.eks. Rolfsvej, hvor der kan etableres skråparkering i begge sider af vejen på den sidste del af det ensrettede stykke. Alt efter løsning vil hver erstatningsparkeringsplads koste gennemsnitligt ca. 70-100.000 kr. Samlet er udgiften således ca. 0,9 - 1,3 mio. kr. Det skal bemærkes, at der ikke er afsat budget til etablering af erstatningsparkeringspladser.

Mulighed for kiss and ride

Der er mulighed for at etablere kiss and ride på nordsiden af Nylandsvej lige overfor den kiss and ride (korttidsparkering), der er etableret i sydsiden ud for professionshøjskolen, så der kan afleveres i begge retninger. Skiltningen af kiss and ride og korttidsparkeringen er den samme - i dette tilfælde 30 minutter. Derudover er der mulighed for at aflevere ved kiss and ride på Solbjerg Plads ved CBS, hvor der er skiltet med standsningsforbud, ind- og udstigning tilladt. Fra Solbjerg Plads kan man benytte gangstien op til skolegården.

Der blev ligeledes ved besigtigelsen spurgt til mulighederne for at benytte de to parkeringsarealer, der ligger umiddelbart til venstre og til højre på Solbjerg Plads fra Nylandsvej. Ses der kun på benyttelse i forbindelse med aflevering, så kan begge parkeringsarealer benyttes, som situationen er nu. Parkeringsarealet til højre, som ejes af CBS, kan benyttes med beboerlicens hele døgnet, ligesom den øvrige terrænparkering på CBS' areal. Parkeringsarealet til venstre, som var ejet af FRB.C Shopping, har 15 parkeringspladser, som kan benyttes uden betaling alle dage kl. 07-21 i 2 timer med p-skive. Indtænkes parkeringspladserne i en løsning som erstatningsparkering, så kan CBS' pladsen ikke indregnes, da de allerede er tilgængelige med beboerlicens. FRB.C Shopping har adspurgt til deres areal oplyst, at arealet er frasolgt med henblik på bebyggelse. Bliver dette ikke til noget, vil købet gå tilbage, hvorefter det vil være muligt for kommunen at erhverve parkeringspladsen. Forvaltningen har ikke kendskab til den ny ejers konkrete planer og har ikke modtaget forespørgsler om muligheder, men det skal bemærkes, at ændret anvendelse forudsætter ændringer i lokalplan. Det kan derudover

oplyses, at FRB. C. Shopping i en artikel i FrederiksbergLiv har åbnet for den mulighed, at det på sigt kan blive muligt at benytte deres tagparkering om natten mod betaling. Tagparkeringen omfatter pt. 450 parkeringspladser.

Mulighed for en samlet løsning med opgradering af skolegården

Nedlæggelse af parkeringspladserne vil for Skolen på Nylandsvej betyde en forøgelse af skolegårdens areal, der er begrænset i forhold til de øvrige skoler i Frederiksberg. Den ekstra plads vil umiddelbart kunne tages i anvendelse af skolen og vil bidrage til et mindre trængt udeareal i frikvartererne, hvor der i dag opleves et stort pres på skolegården. Samtidig vil nedlæggelse af parkeringspladserne give en tydeligere afgrænsning af, hvad der er skolegård, og hvad der er offentligt areal. Dette kan være medvirkende til at imødekomme nogle af de gener, som skolen oplever med forbipasserende.

Det bemærkes, at Skolen På Nylandsvej som resultat af tillægsaftale til Budget 2021 har fået udarbejdet et samlet dispositionsforslag for modernisering af deres udearealer på deres to matrikler, Nylandsvej og Lollandsvej. En realisering af dispositionsforslaget blev på daværende tidspunkt estimeret til en pris på 10 mio. kr. Den 2. maj 2022 tog Undervisningsudvalget dispositionsforslaget til efterretning, idet der ikke i budgettet var afsat finansiering til at gennemføre forslaget. Dispositionsforslaget kan ved senere realisering tilpasses en eventuel udvidelse af gårdens areal med parkeringsområdet.

Nedlæggelse af særlig parkeringsplads

Ved besigtigelsen blev der noteret en parkeringsplads under overdækningen med skilt "forbeholdt skolebetjenten". Skolen oplyser, at de ikke bruger pladsen og mener, at den må være fra gammel tid, Forvaltningen sørger for, at skiltet bliver fjernet.

Tidligere sagsfremstilling (28. november 2022)

Skolen på Nylandsvej, Børnehuset Æblehaven og Københavns Professionshøjskole - Nylandsvej består af flere bygninger, som deler adgangsvej ud mod Nylandsvej. Adgangsvejen fører ind til skolegården og Børnehuset Æblehaven, men også til samlet 32 bilparkeringspladser, som er opdelt i 18 pladser beliggende under overdækningen på Skolen på Nylandsvej og 14 pladser beliggende langs adgangsvejen. Fem af de 14 bilparkeringspladser er tilknyttet professionshøjskolen, mens de resterende ni pladser er tilknyttet skolen og børnehuset. Placeringen af institutionerne og bilparkeringspladserne fremgår af bilag 1.

De 18 bilparkeringspladser under overdækningen benyttes af beboere i lokalområdet, forældre og ansatte på institutionerne, mens de 9 bilparkeringspladser langs adgangsvejen, der er tilknyttet skolen og børnehuset, primært benyttes til afsætning og afhentning af børn og således anvendes mest i morgen- og eftermiddagstimerne. De 18 bilparkeringspladser under overdækningen er en del af parkeringszonen på Frederiksberg og kan benyttes med licens til zonen. De fem bilparkeringspladser tilknyttet professionshøjskolen benyttes primært af personale tilknyttet højskolen og har privat parkeringskontrol.

Ledelserne på Skolen på Nylandsvej og Børnehuset Æblehaven har rettet henvendelse til forvaltningen om trafikikkerheden ved institutionerne og specielt omkring adgangsvejen. På baggrund af henvendelserne blev der den 31. august afholdt møde på stedet. På mødet deltog repræsentanter fra hhv. skolen, skolebestyrelsen, børnehuset og forvaltningen. Skolen og børnehuset oplever forringet trafikikkerhed og farlige situationer ved indkørselsvejen fra Nylandsvej, hvor mange – specielt i morgentimerne - kører ind og afsætter børn på bilparkeringspladserne for derefter at skulle vende for at kunne komme ud igen - samtidig med, at der er fodgængere og cyklister på indkørselsvejen. Det er derfor ønsket, at de 14 parkeringspladser langs adgangsvejen nedlægges for at forbedre trafikikkerheden på stedet. Selvom hastigheden er lav, og der ikke er registreret trafikuheld på stedet, er forvaltningen enig i, at trafiksituationen på stedet kan være svær at overskue - særligt for børn, hvilket betyder nedsat tryghed og øget risiko for trafikuheld.

Det er forvaltningens trafikikkerhedsmæssige vurdering, at områdets indretning ikke giver den fornødne sikkerhed og tryghed for de mange, der skal til og fra Nylandsvej, til både skolen og institutionen Æblehaven. Vejen, der går gennem og under bygningen, er ikke indrettet med fortovej og det gælder ligeledes det sidste stykke ned mod Æblehaven. Dertil kommer, at parkeringspladserne er vinkelrette på kørebanen, hvilket betyder at der skal bakkedes ud på et areal, hvor der også færdes fodgængere og cyklister, herunder børn. Manøvrearealet på vejen er desuden kun 6 m bredt og ikke de 7 m, der anbefales i vejreglerne. Det betyder, at der skal en ekstra bakkemanøvre til, når man skal ud fra parkeringsbåsen. Forvaltningen anbefaler derfor, at de 14 bilparkeringspladser nedlægges, eller at der etableres en restriktion for brugen af adgangsvejen og bilparkeringspladserne, så de ikke kan anvendes i tidsrummet 6.30-18.00.

En nedlæggelse af bilparkeringspladserne vil supplerende give mulighed for en omdannelse af arealerne til udeareal for skolen. Det kan dertil nævnes, at Skolen på Nylandsvej har en af de mindste skolegårde på Frederiksberg. En tidsrestriktion vil give mulighed for, at arealet i skoletiden vil kunne benyttes som udeareal i lighed med flexarealer, som det kendes fra andre skoler. Det bemærkes, at der ikke er afsat budget til en omdannelse af området. Sagens

trafiksikkerhedsmæssige aspekt vil ved tidsrestriktion kunne håndteres alene gennem en ændring af skiltningen i området, hvilket der er midler til på den driftskontoen til etablering af ny skiltning og afmærkning.

Et alternativ til nedlæggelse af alle 14 bilparkeringspladser, kan være at nedlægge de 9 bilparkeringspladser i den ene side, bibeholde de 5 bilparkeringspladser tilknyttet professionskolen og anlægge et fortov i den side, hvor bilparkeringspladserne nedlægges. Dette vil give børnene en mere sikker og separat adgangsvej fra Nylandsvej ind til skolen. Der er ikke afsat midler til eventuelt anlæg af fortov.

Beslattes enten en nedlæggelse af bilparkeringspladserne langs adgangsvejen eller en restriktion for brugen af adgangsvejen for motorkøretøjer, foreslås det, at der - for at kompensere for antallet af bilparkeringspladser tilknyttet professionshøjskolen - reserveres fem bilparkeringspladser til denne på det overdækkede areal med bilparkering under Skolen på Nylandsvej. Der er i alt 18 parkeringspladser på det overdækkede areal.

Parkering på grunden er reguleret i lokalplan 21, hvor det i afsnit 5 fremgår, at parkeringsarealets størrelse skal godkendes af Kommunalbestyrelsen under hensyn til bebyggelsens anvendelse. Der er ikke fastlagt et parkeringskrav i lokalplanen i forhold til antal bilparkeringspladser, og der er tidligere givet tilladelse til ændring antallet af bilparkeringspladser på grunden. Således besluttede daværende By- og Miljøudvalg tilbage i august 2017, at der kunne nedlægges to bilparkeringspladser på grunden, mod at disse blev placeret på offentlig vej i umiddelbar nærhed. Dette af hensyn til den generelle parkeringssituation i området, og idet forvaltningen vurderede, at hensynet til bebyggelsens anvendelse ikke blev ændret, da der stadig var 18 parkeringspladser på ejendommen.

I forbindelse med ombygningen af skolegården på Skolen på Nylandsvej i 2017 blev de 9 bilparkeringspladser placeret langs indkørselsvejen, hvor de tidligere var placeret foran Børnehuset Æblehaven. Baseret på luftfoto fra 2018-2021 er belægningsprocenten for de fem bilparkeringspladser tilknyttet professionshøjskolen mellem 40 og 100 pct., mens belægningsgraden for de 9 offentlige bilparkeringspladser er mellem 10 og 33 pct. Området har som helhed en belægningsgrad på ca. 70 pct. i hverdage, mens der i weekender og om natten er belægningsgrader svarende til 90-100 pct. Forvaltningen har afsøgt mulighederne for erstatningspladser på de nærliggende veje, men det er desværre ikke muligt at optimere mere på parkeringen med mindre der fældes træer eller fjernes cykelstativer. Hertil bemærker forvaltningen, at bilparkeringspladserne er benyttet mindre end de øvrige parkeringstilbud i området, hvorfor en nedlæggelse eller restriktion af disse vurderes at have begrænset betydning for den samlede parkeringssituation i området.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at en nedlæggelse eller restriktion af de 14 bilparkeringspladser langs indkørselsvejen til Skolen på Nylandsvej vil kunne bidrage til forbedret trafiksikkerhed og -tryghed for børn, forældre og ansatte tilknyttet hhv. Skolen på Nylandsvej og Børnehuset Æblehaven. Det vurderes endvidere, at en nedlæggelse eller restriktion af bilparkeringspladserne kun vil have begrænset betydning for parkeringssituationen i lokalområdet, idet pladserne ser ud til at blive benyttet væsentligt mindre end øvrige parkeringsmuligheder i området. Sagen kan eventuelt belyses yderligere ved en fælles besigtigelse for de relevante udvalg.

Økonomi

Der er ikke afsat midler til en egentlig omdannelse af området langs adgangsvejen. Hvis det besluttes, at der skal ske en omdannelse af området, vil der skulle forelægges en separat sag herom. En ændring af skiltningen vil kunne afholdes af midler til ny skiltning og afmærkning.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Miljø- og Trafikudvalget, Undervisningsudvalget

Historik

Indstilling 28. november 2022, pkt. 123:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Klima-, Plan- og Boligudvalget,

1. at det besluttes hvorvidt der skal gives dispensation fra lokalplan 21, afsnit 5 om parkeringsarealer, og dermed gives tilladelse til at nedlægge 9 af de 27 bilparkeringspladser, der er på Skolen på Nylandsvej og Børnehuset Æblehavens grund, eller om der alternativt skal indføres tidsrestriktion på pladserne - og

2. at forvaltningen bemyndiges til at indgå aftale med Københavns Professionshøjskole - Nylandsvej om at nedlægge fem bilparkeringspladser på den del af deres grund, der ligger ud til indkørselsvejen.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget,

1. at sagen tages til efterretning - og

2.at de fem bilparkeringspladser, der vil blive nedlagt, reserveres til Københavns Professionshøjskole - Nyelandsvej på det overdækkede parkeringsareal ved Skolen På Nyelandsvej, som del af aftalen.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Undervisningsudvalget,
at sagen tages til efterretning.

Beslutning fra Undervisningsudvalget 2022-25, 28. november 2022, pkt. 123:
Undervisningsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 28. november 2022, pkt. 205:
Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen, idet udvalget ønskede en besigtigelse.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 28. november 2022, pkt. 178:
Klima-, Plan- og Boligudvalget udsatte sagen, idet udvalget ønskede en besigtigelse.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 45:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Klima-, Plan- og Boligudvalget,
1.at det besluttes, hvorvidt der skal gives dispensation fra lokalplan 21, afsnit 5 om parkeringsarealer, og dermed gives tilladelse til at nedlægge ni af de 27 bilparkeringspladser, der er på Skolen på Nyelandsvej og Børnehuset Æblehavens grund, eller om der alternativt skal indføres tidsrestriktion på pladserne - og
2.at forvaltningen bemyndiges til at indgå aftale med Københavns Professionshøjskole - Nyelandsvej om at nedlægge fem bilparkeringspladser på den del af deres grund, der ligger ud til indkørselsvejen.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Miljø- og Trafikudvalget,
1.at sagen tages til efterretning - og
2.at de fem bilparkeringspladser, der vil blive nedlagt, reserveres til Københavns Professionshøjskole - Nyelandsvej på det overdækkede parkeringsareal ved Skolen På Nyelandsvej, som del af aftalen.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Undervisningsudvalget,
at sagen tages til efterretning.

Indstilling 13. marts 2023, pkt. 33:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Klima-, Plan- og Boligudvalget,
1.at det besluttes, hvorvidt der skal gives dispensation fra lokalplan 21, afsnit 5 om parkeringsarealer, og dermed gives tilladelse til at nedlægge ni af de 27 bilparkeringspladser, der er på Skolen på Nyelandsvej og Børnehuset Æblehavens grund, eller om der alternativt skal indføres tidsrestriktion på pladserne - og
2.at forvaltningen bemyndiges til at indgå aftale med Københavns Professionshøjskole - Nyelandsvej om at nedlægge fem bilparkeringspladser på den del af deres grund, der ligger ud til indkørselsvejen.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Miljø- og Trafikudvalget,
1.at sagen tages til efterretning - og
2.at de fem bilparkeringspladser, der vil blive nedlagt, reserveres til Københavns Professionshøjskole - Nyelandsvej på det overdækkede parkeringsareal ved Skolen På Nyelandsvej, som del af aftalen.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Undervisningsudvalget,
at sagen tages til efterretning.

Beslutning fra Miljø- og Trafikudvalget 2022-25, 13. marts 2023, pkt. 45:
Miljø- og Trafikudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 13. marts 2023, pkt. 33:
Klima-, Plan- og Boligudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 17. april 2023, pkt. 52:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Klima-, Plan- og Boligudvalget,

1. at det besluttes, hvorvidt der skal gives dispensation fra lokalplan 21, afsnit 5 om parkeringsarealer, og dermed gives tilladelse til at nedlægge ni af de 27 bilparkeringspladser, der er på Skolen på Nyelandsvej og Børnehuset Æblehavens grund, eller om der alternativt skal indføres tidsrestriktion på pladserne - og
2. at forvaltningen bemyndiges til at indgå aftale med Københavns Professionshøjskole - Nyelandsvej om at nedlægge fem bilparkeringspladser på den del af deres grund, der ligger ud til indkørselsvejen.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Miljø- og Trafikudvalget,

1. at sagen tages til efterretning - og
2. at de fem bilparkeringspladser, der vil blive nedlagt, reserveres til Københavns Professionshøjskole - Nylandsvej på det overdækkede parkeringsareal ved Skolen På Nylandsvej, som del af aftalen.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Undervisningsudvalget,
at sagen tages til efterretning.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 17. april 2023, pkt. 52:

Klima-, Plan- og Boligudvalget vedtog,

1. at der vedtages indkørselsforbud i skolegården i tidsrummet kl. 06.30–18.00,
2. at udvalget ønsker en statusrapport forud for budgetforhandlingerne, som bl.a. indeholder en status på en mulig renovering af skolegården og muligheden for erstatningsparkeringspladser, samt en evaluering af ordningen, herunder brugen af parkeringspladserne i aftentimerne.

Bilag

Bilag 1 - Sag om nedlæggelse af bilparkeringspladser på skolens areal

Bilag 2 - Trafiksikkerhed - Skolen på Nylandsvej

Bilag 3 - 13 erstatningspladser

Punkt 71: Klimatilpasning og opholdsplads ved Ny Hollænderskolen

01.30.00-P20-2-23

Resume

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2017 blev der afsat midler til etableringen af et flexareal ved Ny Hollænderskolen. Etableringen af flexarealet skulle tilvejebringe mere plads og frirum til skolens elever, således at intentionerne fra folkeskolereformen om en skoledag med mere fysisk aktivitet blev imødekommet. I forbindelse med projektarbejdet er forvaltningen kommet frem til, at en mindre permanent pladسدannelse ved skolen i dette tilfælde vil være en bedre samlet løsning for skolen og for området omkring skolen. Med denne sag fremlægges forslag til projektet til udvalgets godkendelse.

Beslutning

Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

1. at projektet med etablering af et opholdsareal på Hollændervej godkendes - og
2. at lukning for gennemkørsel med motorkøretøjer fra Hollændervej til Amicisvej godkendes.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Miljø- og Trafikudvalget,

1. at projektet med etablering af et opholdsareal på Hollændervej godkendes - og
2. at lukning for gennemkørsel med motorkøretøjer fra Hollændervej til Amicisvej godkendes.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Undervisningsudvalget,

1. at der meddeles anlægsbevilling på 3,0 mio. kr. på Undervisningsudvalgets område finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2023.

Sagsfremstilling

Opholdsareal ved Ny Hollænderskolen

Med denne sag fremlægges forslag om etablering af et opholdsareal på Hollændervej, ud for Ny Hollænderskolen.

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2017 blev der afsat 5,0 mio. kr. til etableringen af et flexareal ved Ny Hollænderskolen. Etableringen af flexarealet skulle tilvejebringe mere plads og frirum til skolens elever, således at intentionerne fra folkeskolereformen om en skoledag med mere fysisk aktivitet blev imødekommet.

Et flexareal er et vejareal, som kan afspærres for trafik og benyttes til leg og ophold i et nærmere bestemt tidsrum. Uden for dette tidsrum fjernes afspærringen, og vejarealet genoptager sin funktion som vejareal med trafik og parkering. På Hollændervej var det planen at omdanne vejarealet fra Edisonsvej til Amicisvej til et samlet flexareal.

Indledende dialog med naboer, skole og politi

Under projekteringen har det vist sig, at etableringen af flexarealet ikke vurderes hensigtsmæssigt, som det oprindeligt var tiltænkt - bl.a. på baggrund af en indledende dialog med arealets nærmeste naboer, Ny Hollænderskolen og politiet samt lignende erfaringer fra flexarealet ved Skolen på Grundtvigsvej.

De nærmeste naboer har udtrykt bekymring for, at de hver morgen vil skulle flytte deres biler til en parkeringsplads uden for flexarealet især på dage, hvor de forventede at opholde sig hjemme. De var også bekymrede for, hvorvidt de kunne få besøg af håndværkere i dagtimerne, hvis ikke disse kunne parkere ved deres ejendom, og slutteligt bemærkede de, at ejendommens kælderlejligheder kunne komme til at blive påvirket af indkig fra nysgerrige børn og banken på ruderne, som er noget beboerne har oplevet i forbindelse med renoveringen af skolegården, hvor eleverne i en periode har benyttet arealet på Hollændervej som midlertidig skolegård.

Politiet var principielt bekymrede over en vejindretning, der rummede to funktioner i løbet af dagen.

Skolen ønskede mest muligt ekstra areal, men var samtidig glade for et areal, som kunne få en mere permanent karakter. Derudover gjorde skolen under projekteringsfasen opmærksom på at de priorerede flere cykelstativer og en fornyelse af deres hovedindgang med tilhørende trappe højt.

Projektforslag

På baggrund af ovenstående overvejelser er der blevet udarbejdet et forslag, som etablerer en permanent plads tæt ved Amicisvej og skolens indgang. Samtidigt fastholdes resten af strækningen på Hollændervej som et vejareal, mens parkeringen på strækningen vil blive ændret til såkaldt "90 graders-parkering" for at fastholde antallet af parkeringspladser på Hollændervej.

Opholdsarealet vil blive indrettet med plantebede og siddeplinte placeret omkring to mindre runde pladser. De runde pladser indretning vil give mulighed for at "flytte undervisningen ud", og det er tanken, at plantebedene skal understøtte det lokale insektliv og biodiversitet, således at dette tema også vil kunne blive inddraget i undervisningen. Området vil primært henvende sig til de ældre klassetrin.

Pladsen starter ved hjørnet af bebyggelsen Hollændervej 4-6, og derfor vil den første del af pladsen være udført, således at redningskøretøjer og renovation kan komme til ejendommens brandvej, der ligger på østsiden. Asfaltarealet vil blive afmærket med forskellige typer vejstriber for at sikre, at arealet ikke kan misforstås som værende forbeholdt parkering. Stierne og de runde pladser planlægges udført i tegl eller granit og siddeplintene i beton.

Udenfor skolens åbningstid vil pladsen kunne fungere som et grønt åndehul for de lokale borgere og give trætte ben mulighed for at tage et hvil. (Projektet er gengivet i hhv. bilag 1, 2 og 7). Bilag 2 gengiver projektet i sin fulde skala. Bilag 7 fokuserer alene på det nye opholds areal.

Langs skolens facade på Hollændervej vil projektet etablere cykelparkering, som ønsket af skolen. Arealet imellem fortovet og parkeringspladsen vil yderligere blive indrettet til stativløs cykelparkering, for at sikre at tilgængeligheden for fodgængere på fortovet langs skolen vil kunne opretholdes.

Skolens ønske om fornyelse skolens hovedindgang – herunder trappen, er i forbindelse med projekteringen af projektet blevet vurderet. Projektets formål er at etablere flexareal og udeareal i relation til skolen. Der er desværre ikke mulighed for inden projektets budgetramme at inkludere en fornyelse af hovedindgangen, idet det dermed ikke ville være muligt i fuld udstrækning at gennemføre det planlagte projekt om et udeareal i relation til skolen.

Trafik

Pladsen vil være åben, så cyklister kan passere. Via pladsens indretning og med valget af belægningstyper søges det, at gøre det mindre attraktivt for cyklister at benytte området til gennemkørsel i retning mod henholdsvis Gammel Kongevej og Frederiksberg Allé.

For cyklister kan henholdsvis Edisonsvej eller Dr. Priemes Vej-Maglekildevej benyttes som alternativer. Det er forvaltningens vurdering, at de cyklister der kører gennem området primært har et lokalt ærinde og ikke benytter området til gennemkørsel til destinationer længere væk. Det vurderes desuden, at omfanget af gennemkørende cyklister vil være begrænset.

Stien igennem pladsen vil have status som fællessti for cyklister og fodgængere, men med prioritet for fodgængere/elever, der opholder sig på pladsen.

Med etableringen af pladsen vil det ikke længere være muligt for motorkøretøjer at kunne køre til Amicisvej fra Hollændervej og omvendt. Derudover vil det, som udgangspunkt, primært være de ældre elever, der opholder sig på pladsen og kun i kortere tidsrum ad gangen.

Forvaltningen vil - efter at pladsen er etableret - løbende følge op på de trafikale forhold, og skulle det vise sig nødvendigt, vil forvaltningen gennemføre yderligere tiltag for at øge trafiktrykningen.

Klimatilpasning

Parallelt med etableringen af opholdsarealet vil der skulle etableres et klimatilpasningsprojekt for hhv. Hortensiavej, Edisonsvej og Hollændervej. Konkret skal der i T-krydset Edisonsvej/Hortensiavej etableres såkaldte "opsamlingsriste"/magasin, som vil skulle opsamle og lede regnvand til et mindre underjordisk regnvandsmagasin på Edisonsvejs sydlige del. Når magasinet er ved at være fyldt, vil regnvandet blive ledt videre til et større underjordisk regnvandsmagasin på Hollændervej. Magasinet på Hollændervej vil blive forbundet med det store skybrudsmagasin etableret under Amicisvej i 2020, som tømmes via en vandbremse til kloakken. Magasinerne og vandbremsens samlede effekt vil være med til at reducere de nuværende udfordringer med opstuvende regnvand på Edisonsvej, Amicisvej og Nyvej.

På Nyvejs sydlige halvdel vil der i forlængelse af skybrudsprojekterne på Edisonsvej og Hollændervej blive etableret et tilsvarende underjordisk skybrudsmagasin på ca. 300 m³. Magasinet vil opsamle og forsinke regnvand før det ledes til kloakken under Frederiksberg Alle, således at denne aflastes. I forbindelse med magasinet under Nyvej vil der blive etableret en tappe-brønd, hvor byens grønne drift kan tappe regnvand til brug for trævanding. Derved kan der spares på kommunens brug af rent postevand, ligesom kommunens vandingsbil ikke behøver at køre retur til kommunens materielplads for at blive fyldt op. Tappe-brønden vil blive markeret af et dæksel, men derudover vil arbejdet på Nyvej ikke medføre ændringer på overfladen.

Træer og begrønning.

Projektet vil forøge antallet af træer i området med fire stk. og derudover mængden af buske og blomster markant. Cirka 200 m² asfalt vil blive konverteret til ny beplantning, hvorved projektet vurderes at understøtte kommunens strategi for bynatur og biodiversitet. For at kunne realisere anlægget vil det blive nødvendigt at fælde fire af de eksisterende træer, da disse er placeret for tæt på, hvor det skal etableres regnvandsmagasiner. Disse vil dog blive erstattet af otte nye (yderligere oplysninger fremgår af bilag 6). Den lave beplantning på pladsen tænkes udført med forskellige typer af stauder og græsser.

Parkering

Der vil ikke blive nedlagt parkeringspladser på Hollændervej som følge af projektet. Men nogle af de pladser, der har været indisponible i et par år, som følge af det omfattende arbejde på og omkring Ny Hollænderskolen, vil blive tilgængelige for borgerne på ny. Samtidig forventes antallet af parkeringspladser på Amicisvej at blive øget med 2 stk. (som følge af lukningen af overkørslen fra Hollændervej).

Kommentering af projektet

Projektet for opholdsarealet har været sendt til kommentering lokalt (høring) i perioden 15. februar til 10. marts.

Der er i alt indkommet 14 høringssvar. Hovedparten har udtrykt tilfredshed med planerne om en grøn plads. Nogle har været bekymrede for om pladsen ville tiltrække støjende udeliv til området, samt at det ville være uhensigtsmæssigt i forhold til trafikafviklingen. Andre har givet udtryk for, at projektet ikke "har relevans", da der er fem legepladser i området, og at Ny Hollænderskolen hidtil har klaret sig uden. Der har været enkelte som har efterspurgt baner til boldspil og borde.

Forvaltningen kan ikke genkende, at området er specielt støjplaget, men det fremgår af bemærkningerne fra borgerne, at der med åbningen af legepladsen på skolens afdeling på Hortensiavej, er opstået et ungdomsliv på pladsen om aftenen, og at det til tider kan være støjende. Forvaltningen er enig i, at trafikafviklingen i området vil fungere bedre, hvis vejen holdes åben imellem Hollændervej og Amicisvej. Forvaltningen vurderer dog samtidig, at projektet ikke vil påvirke den nuværende trafikafvikling i området, da overkørslen imellem Hollændervej og Amicisvej allerede har været lukket i en længere periode grundet renoveringen af skolegården og andre større anlægsarbejder i området.

Forvaltningen har i indretningen specifikt valgt at se bort fra boldbure og borde af hensyn til de nærmeste naboer. Både Ny Hollænderskolens bestyrelse og de nærmeste naboer på Hollændervej har afleveret deres høringssvar, som kan læses i bilag 3, 4 og 5 (sammen med alle de øvrige indkomne kommentarer).

I dialogen med skoleafdelingen har denne givet udtryk for, "at projektet som helhed opfylder de ønsker skolen har haft med projektet". Skoleafdelingen ytrer samtidig forståelse for, at det på grund af projektøkonomien og intentionerne i Budget 2017 om et større tilgængeligt udeareal, der tilfører værdi til andre lokale interessenter, ikke har været muligt at inddrage skolens hovedindgang i projektet.

Tidsplan

Det forventes at arbejdet med flexarealet kan igangsættes, når skolernes sommerferie begynder i 2023 - det vil sige i uge 27. Projektet forventes at vare til "ind i efteråret", hvorefter arbejdet på Edisonsvej og Nyvej vil starte op.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

Forvaltningen vurderer, at projektet for flexarealet ved Ny Hollænderskole med etableringen af opholdsarealet understøtter folkeskolereformens intentioner om at give elever adgang til mere udeareal samtidigt med, at der tages hensyn til de nærmeste naboers hverdag. Det vurderes desuden, at det permanente opholdsareal vil give biodiversiteten i området et løft og naboerne et grønt åndehul.

Forvaltningen vurderer endvidere, at de to klimatilpasningsprojekter for hhv. Hollændervej, Edisonsvej og Nyvej vil være bidrage til kommunens robusthed over for fremtidens hyppigere og kraftigere regnhændelser, samt at etableringen af en tappe-brønd til trævanding ved Nyvej kan give en besparelse på postevand og transportomkostninger i forbindelse med kommunens program for trævanding.

Økonomi

Der var oprindeligt afsat 5,0 mio. kr. til realiseringen af flex-arealet på Hollændervej, 2,0 mio.kr. heraf blev bevilget af Kommunalbestyrelsen hhv. den 24. januar 2022 (jf. pkt. 3) og den 20. juni 2022 (jf. pkt. 158) til renoveringen af skolens indre gårdarealer. I forbindelse med Kommunalbestyrelsens behandling af 3. forventede regnskab 2022 den 5. december 2022 (jf. pkt. 277) blev de bevilgede midler overført til anlægsprojektet Ny Hollænderskolen - Helhedsplan grundet projekternes forløb.

Med denne sag meddeles der således anlægsbevilling på 3,0 mio. kr. til realiseringen af projektet på flexarealet finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2023.

Skybrudspakkerne på Edisonsvej, Hollændervej og Nyvej finansieres primært med takstmidler. Med godkendelsen af skybrudspakke 21 blev der meddelt anlægsbevilling på 7,5 mio. kr. til gennemførelsen af projektet på Nyvej og 1,0 mio. kr. til gennemførelse af projektet på Edisonsvej. Med godkendelse af skybrudspakke 2022 blev der meddelt anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. til gennemførelse af projektet på Ny Hollændervej. I forbindelse med 1. revision af skybrudspakken 2023, der forventes forelagt Miljø- og Trafikudvalget den 1. maj 2023, søges de takstfinansierede projekter på Edisonsvej og Ny Hollændervej sammenlagt.

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2017 blev der afsat 200.000 kr./årligt til at vedligeholde arealet. Afledt årlig drift på projektet vurderes til 30.000 kr.. Den såkaldte "merdrift" vil blive afholdt inden for den afsatte pulje.

Borgmesterpåtegning

Ja

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, Undervisningsudvalget, MAG, KB

Bilag

Bilag 1 - Projektområde, Hollændervej

Bilag 2 - Projektskitse

Bilag 3 - Opsamling af kommentarer

Bilag 4 - Illustration bilagt hørings svar nr. 9 - Kopi

Bilag 5 - Kommentarer fra beboerne Hollændervej 4-6 - Kopi

Bilag 6 - Trænotat

Bilag 7 - Skitse af plads

Punkt 72: Beslutning om ekspropriation af forarealer ved Platanvej 12 og 30

05.26.00-P19-1-22

Resume

Med denne sag forelægger forvaltningen resultatet af arbejdet med forhandlinger om tre arealafståelser på Platanvej i forbindelse med kommunens cykelstiprojekt, herunder ekspropriationsprocessen for Platanvej 12 og 30. Det er lykkedes at nå til enighed med ejeren af Platanvej 14-16, og på den baggrund forelægges en aftale til godkendelse. Det er ikke lykkedes at nå til enighed med ejerne af Platanvej 12 og Platanvej 30, hvorfor kommunalbestyrelsen skal træffe endelig beslutning om ekspropriation samt godkende erstatningsforslag for de to ejendomme. I forhandlingerne med ejeren af Platanvej 30 er der sket en mindre tilpasning af fortovsbredden, som forvaltningen foreslår godkendes, idet der ikke vil være negative konsekvenser for trafikikkerheden herved.

Beslutning

Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

1. at der træffes beslutning om ekspropriation fra ejendommene Platanvej 12 (lb.nr. 1) og Platanvej 30 (lb.nr. 2), og at erstatningsforslag af 20. februar 2023 for de to arealer godkendes, for det tilfælde, at ejerne ønsker at indgå aftale om erstatningens størrelse efter meddelelse af ekspropriationsbeslutningen,
2. at projektet ud for Platanvej 30 ændres som beskrevet,
3. at aftale om arealafståelse og udbetaling af erstatning på 125.000 kr. med A/B Platanhaven, ejer af Platanvej 14-16, godkendes,
4. at anlægsprojektet igangsættes umiddelbart efter udløb af klagefristen, uagtet endelig afklaring af erstatningsspørgsmålet og eventuel klage over ekspropriationsbeslutning,
5. at der meddeles anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb afsat til formålet i 2023.
6. at der flyttes rådighedsbeløb på 2,4 mio. kr. fra cykelpuljen 2024 til finansiering af anlægsprojektet i 2023 med en modgående opskrivning af den negative anlægspulje i 2023 - og
7. at der meddeles yderligere anlægsbevilling på 2,4 mio. kr. finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der træffes beslutning om ekspropriation fra ejendommene Platanvej 12 (lb.nr. 1) og Platanvej 30 (lb.nr. 2), og at erstatningsforslag af 20. februar 2023 for de to arealer godkendes, for det tilfælde, at ejerne ønsker at indgå aftale om erstatningens størrelse efter meddelelse af ekspropriationsbeslutningen,
2. at projektet ud for Platanvej 30 ændres som beskrevet,
3. at aftale om arealafståelse og udbetaling af erstatning på 125.000 kr. med A/B Platanhaven, ejer af Platanvej 14-16, godkendes,
4. at anlægsprojektet igangsættes umiddelbart efter udløb af klagefristen, uagtet endelig afklaring af erstatningsspørgsmålet og eventuel klage over ekspropriationsbeslutning,
5. at der meddeles anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb afsat til formålet i 2023.
6. at der flyttes rådighedsbeløb på 2,4 mio. kr. fra cykelpuljen 2024 til finansiering af anlægsprojektet i 2023 med en modgående opskrivning af den negative anlægspulje i 2023 - og
7. at der meddeles yderligere anlægsbevilling på 2,4 mio. kr. finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb.

Sagsfremstilling

Daværende By- og Miljøudvalg vedtog på mødet den 28. oktober 2019, at der skulle etableres cykelstier i begge sider af Platanvej. Der blev efterfølgende udarbejdet et projektforslag for ny indretning af Platanvej med cykelstier og parkering i begge sider af vejen. Projektforslaget blev sendt i borgerdialog, og borgerdialogen viste, at mange var bekymrede over, at fortovsbredden blev for smal. By- og Miljøudvalget vedtog derfor på mødet den 18. januar 2021, at der skulle udarbejdes et revideret forslag, hvor fortovet er bredere ved at bruge parkeringsarealet i den ene side af vejen. Dette reviderede projekt blev vedtaget af By- og Miljøudvalget på mødet den 3. maj 2021.

For at kunne gennemføre projektet er det nødvendigt at erhverve arealer fra tre ejendomme, Platanvej 12, 14-16 og 30. Kommunalbestyrelsen besluttede på mødet den 1. november 2021 at gennemføre en ekspropriationsproces, hvis det ikke var muligt at erhverve arealerne ved frivillige aftaler. Ekspropriationen gennemføres med hjemmel i vejloven (lov nr. 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje, kap. 10).

Herudover er der behov for at tilføre midler til projektet, og forvaltningen foreslår derfor at fremrykke midler fra cykelstipuljen i 2024. Dette er nærmere beskrevet i økonomiafsnittet.

Status på ekspropriationsprocessen og dialogen med ejerne

Forvaltningen har siden 2019 haft dialog med alle tre ejere med henblik på at indgå frivillige aftaler. Der er opnået enighed om en aftale med ejer af Platanvej 14-16, men ikke ejerne af Platanvej 12 og 30. Som det fremgår af sagen for Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget den 22. august 2022, hvor forvaltningen orienterede om status for forhandlingerne, indhentede forvaltningen i foråret 2022 ejendomsmæglervurderinger fra henholdsvis Colliers og ejendomsmægler Gitte Grønlund (Platanvej 12) og Colliers og ejendomsmægler Marco Jønsson (Platanvej 30). Tre vurderinger ligger på mellem 3-4 mio.kr., mens Gitte Grønlund ikke vurderer, at arealafståelsen medfører et værditab for Platanvej 12 ved anvendelse til enfamiliesvilla. Forvaltningen har vurderet, at ingen af mæglervurderingerne var retvisende, bl.a. fordi der ikke var anvendt en korrekt kapitaliseringsmetode for Platanvej 12, og fordi mæglerne for Platanvej 30 opgjorde erstatningen som summen af flere forskellige tab, der ikke ville forekomme samtidig, hvilket er udtryk for dobbelsterstatning og i strid med almindelige erstatningsretlige principper. Efter dette blev meddelt ejerne, ønskede ejerne ikke at forsætte forhandlinger med forvaltningen.

Forvaltningen iværksatte herefter ekspropriationsprocessen med bistand fra ekstern rådgiver, og der blev afholdt åstedsforretning ved Platanvej 12 og 30 den 28. november 2022, hvor formanden for Miljø- og Trafikudvalget deltog som repræsentant for kommunalbestyrelsen og mødeleder i overensstemmelse med vejlovens regler. Arealfortegnelser og ekspropriationsplaner vedlægges som bilag. På åstedsforretningen fremlagde kommunen erstatningsforslag udarbejdet af ekstern rådgiver uafhængigt af ejendomsmæglervurderingerne. Ejerne ønskede ikke at acceptere erstatningsforslagene og har efterfølgende indsendt høringssvar, hvor det fastholdes, at erstatningen skal fastsættes i henhold til ejendomsmæglervurderingerne. Protokoller fra åstedsforretningen og ejernes høringssvar vedlægges som bilag.

Ejer af Platanvej 12 har ikke anført indsigelser mod ekspropriationens omfang, men udtrykte på åstedsforretningen ønske om, at kommunen overtog ejendommen i sin helhed. Forvaltningen vurderede, at der ikke er hjemmel til dette, hvilket blev meddelt ejer, herunder med oplysning om, at et krav om totalovertagelse også kan prøves ved taksationsmyndighederne, hvis der ikke indgås aftale om erstatningens størrelse. Ejer af Platanvej 12 har ikke fremsat et krav om totalovertagelse i sit høringssvar.

Ejer af Platanvej 30 gav på åstedsforretningen udtryk for, at ejer generelt ikke anså ekspropriationen for en lovlig mulighed, og at ejer forventer at påklage ekspropriationsbeslutningen. Ejer anmodede samtidig om, at ekspropriationens omfang reduceredes mest muligt, hvorfor forvaltningen har arbejdet med en mindre reduktion af projektet ved Platanvej 30, jf. uddybning senere i sagen.

Erstatningsforslag

Forvaltningen har ved breve af 20. februar 2023 besvaret ejernes synspunkter vedlagt reviderede erstatningsforslag, idet ejernes synspunkter om sagkyndig bistand, ny praksis om ekspropriationserstatninger samt projektændringen ud for Platanvej 30 gav anledning til ændringer. Ændringerne af erstatningsforslaget skyldes, at ny taksationspraksis giver belæg for, at erstatningen for det afståede areal opgøres på baggrund af mistede byggeretter (antal m² etageareal) i stedet for antal m² grundareal. Samtidig reduceres antal m² for Platanvej 30, og begge erstatningsforslag opdateres med en post på 15.000 kr. til sagkyndig bistand (advokat) i henhold til taksationspraksis. Erstatningerne (arealerstatning/mistet byggeret, erstatning for mistet beplantning og hegn mv., sagkyndig bistand og ejendomsskatrefusion) kan dermed samlet set opgøres til:

- Platanvej 12 - 1.692.081 kr. for afståelse af 131 m²
- Platanvej 30 - 1.269.766 kr. for afståelse af 85 m²

Forvaltningens breve til ejerne og reviderede erstatningsforslag af 20. februar 2023 er vedlagt som bilag.

Ejerne har forsat ikke ønsket at acceptere de reviderede erstatningsforslag. Kommunen skal derfor indbringe erstatningsspørgsmålet for taksationskommissionen senest 8 uger efter, at ekspropriationsbeslutningen er meddelt, eller, hvis ekspropriationsbeslutningen er påklaget, senest 4 uger efter endelig afgørelse i klagesagen, jf. vejlovens § 112. Taksationsmyndighederne skal ved prøvelsen af erstatningsspørgsmålet træffe afgørelse om, hvad der udgør fuld erstatning, jf. grundlovens § 73 og vejlovens § 103, og erstatningen kan således både nedsættes eller forhøjes i forhold til det af kommunen fremsatte erstatningsforslag.

Justering af anlægsprojektet ved Platanvej 30

Forvaltningen har efter ønske fra ejer undersøgt muligheden for et reducere projektet ved Platanvej 30 og har vurderet, at det er muligt at ændre projektet, således at fortovsbredden reduceres med ca. en flises bredde ud for Platanvej 30, uden at ændringen har trafikikkerhedsmæssige konsekvenser, idet bredden stadig vil være to fliser. Ændringen betyder, at fortovsbredden reduceres med 62,5 cm på en strækning på ca. 20 meter. Cykelstiens og vejens bredde fastholdes. Ændringen betyder dog også, at der ikke længere er plads til de to planlagte vejtræer ud for Platanvej 30, og at fortovet får et lettere svingende forløb på denne strækning. Med projektændringen kan ekspropriationens omfang reduceres fra oprindeligt 105 m² til 85 m², og afstanden fra fortovet til bygningens facade vil blive ca. 2 meter mod tidligere 1 meter, så der formentlig kan plantes hæk foran ejendommen. Kortbilag, der viser forslag til projektændringen, vedlægges som bilag.

Ejers advokat meddelte den 31. januar 2023, at ejer foretrækker dette alternativ fremfor det projekt, der blev fremlagt på åstedetsforretningen.

Selvom ejer af Platanvej 12 hverken på åstedetsforretningen eller i sit høringssvar anførte indsigelser mod ekspropriationens omfang, anmodede ejer på baggrund af den mulige ændring ud for Platanvej 30 om tilsvarende reduktion af ekspropriationens omfang. Forvaltningen overvejede i forbindelse med undersøgelse af projektændringen for Platanvej 30, om samme ændring burde gennemføres ved Platanvej 12. Forvaltningen vurderede, at dette ikke var tilfældet, idet det vil medføre en dårligere cykelstiløsning samt et smallere fortov og færre træer. Derudover blev tidligere forhav og hæk på Platanvej 12 allerede i 2017/2018 fjernet på ejers initiativ, hvorfor projektet ikke har indvirkning på ejendommens bebyggelse i samme omfang, som på Platanvej 30. Det taler også imod reduktion, at Platanvej 12 anvendes til erhverv i stueetagen, og ikke beboelse, og at stueetagens vinduer er placeret højere over terræn end på bygningen på Platanvej 30. Denne vurdering er meddelt ejer af Platanvej 12.

Igangsættelse af anlægsprojektet

Når ekspropriationsbeslutningen er meddelt, kan ejerne inden 4 uger herefter indbringe beslutningen for Vejdirektoratet til prøvelse af ekspropriationsbeslutningens lovlighed, dvs. om ekspropriationsbetingelserne (almenvællets interesse, nødvendighed, proportionalitet og aktualitet) er opfyldt, jf. vejlovens § 102, stk. 3, jf. § 132, stk. 2. Anlægsarbejderne kan således sættes i gang, selvom ekspropriationsbeslutningen påklages, blot klagefristen på de fire uger er udløbet, eller ejerne accepterer dette, jf. vejlovens § 102, stk. 4. Hvis ekspropriationsbeslutningen ikke påklages, forventer forvaltningen, at anlægsarbejderne kan sættes i gang umiddelbart efter klagefristens udløb i august 2023. Hvis ekspropriationsbeslutningen påklages, kan anlægsarbejderne sættes i gang på samme tidspunkt, medmindre Vejdirektoratet tillægger klagen opsættende virkning. Behandlingen af en eventuel klage i Vejdirektoratet forventes at tage mellem 6-12 måneder.

Hvis ekspropriationsbeslutningen bliver påklaget, og klager får medhold, skal der enten gennemføres en fornyet ekspropriationsproces, hvis dette er muligt, eller de fysiske forhold på ejendommen(e) skal tilbageføres.

Erstatningen til ejerne udbetales efter den er endeligt fastsat enten ved aftale eller ved taksationsmyndighederne. Det er ikke en forudsætning for igangsættelse af anlægsarbejderne, at ejerne har fået udbetalt erstatningen, og ejerne vil således afstå arealerne, før betalingen falder. Hvis anlægsarbejderne afventer afgørelse af erstatningsspørgsmålet hos taksationsmyndighederne, vil dette imidlertid medføre en udsættelse af projektet på minimum 1-2 år. Herefter er der desuden mulighed for at indbringe erstatningsspørgsmålet for domstolene. Det bemærkes desuden, at ekspropriationsbeslutningen kun kan tilbagekaldes med samtykke fra ejer.

Frivillig aftale med Platanvej 14-16

Sideløbende med ekspropriationsprocessen har forvaltningen indgået aftale med A/B Platanhaven som ejer af Platanvej 14-16 på baggrund af ejendomsmæglervurdering indhentet fra Colliers. Der er aftalt en erstatning på 125.000 kr. Aftalen som underskrevet af A/B Platanhaven er vedlagt som bilag. Ifølge Colliers har dette hjørneareal ikke en værdi i sig selv, men det vurderes, at der ud fra en rimelighedsbetragtning bør betales et beløb herfor. Dette fastsættes i henhold til den gældende offentlige ejendomsvurdering.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet anbefaler, at der træffes ekspropriationsbeslutning for at sikre, at projektet for ombygning af Platanvej og etablering af cykelstier kan gennemføres. Forvaltningen vurderer herunder, at betingelserne for ekspropriation er opfyldt. Betingelserne vurderes opfyldt, uanset om projektet ændres ud for Platanvej 30, jf. vedlagte notat med forvaltningens vurdering af ekspropriationsbetingelserne. Ekspropriationen medfører følgende:

- Platanvej 12 - lb.nr. 1 – afstår 131 m²
- Platanvej 30 – lb.nr. 2 – afstår 85 m² (efter projektændring)

Forvaltningen vurderer, at der ikke er negative trafikikkerhedsmæssige konsekvenser forbundet med ændringen ud for Platanvej 30, men den vil medføre et smallere fortov (to fliser bredt) på en strækning på 20 meter. Den visuelle påvirkning - det let svingende forløb samt fraværet af to vejtræer - vurderes som acceptabel, men ikke optimal. Forvaltningen vurderer dog, at det ændrede projekt er et kompromis, hvor der både tages hensyn til projektets indvirkning på ejendommen, mens det overordnede formål med projektet - særligt de sikre cykelstier - fortsat kan opnås. Det skal dog bemærkes, at ændringen af projektet fortsat ikke sikrer en frivillig aftale med ejer.

Som nævnt ovenfor vurderer forvaltningen ikke, at der bør gennemføres en tilsvarende reduktion ud for Platanvej 12, da forhøjet og hæk allerede i dag er ryddet, stueetagen anvendes til erhverv og ikke beboelse, og bygningens stuevinduer er højere placeret end på Platanvej 30.

Forvaltningen vurderer, at erstatningsforslagene af 20. februar 2023 er udtryk for den rette erstatning som følge af ekspropriationen. Forvaltningen vurderer herunder, at de tidligere indhentede ejendomsmæglervurderinger som nævnt i sagen den 22. august 2022 ikke er retvisende. Forvaltningen anbefaler derfor, at erstatningsforslagene godkendes for det tilfælde, at ejerne alligevel ønsker at indgå aftale om erstatningens størrelse efter meddelelse af ekspropriationsbeslutningen. Hvis ejerne ikke ønsker at indgå aftale, sender forvaltningen sagerne til taksationskommissionen senest 8 uger efter meddelelse af ekspropriationsbeslutningen.

Forvaltningen anbefaler desuden, at aftalen med A/B Platanhaven (Platanvej 14-16) godkendes. De overordnede vilkår for aftalen er, at størstedelen af arealet, som har fungeret som offentlig vej i over 20 år, berigtiges som offentlig vej i henhold til udstykningslovens § 28. Det resterende areal (ca. 19 m² i hjørnet mod Platanvej 12) værdiansættes til 125.000 kr. i henhold til Colliers' vurdering af maj 2022. Forvaltningen vurderer, at beløbet udgør en rimelig erstatning for afståelse af hjørnearealet.

For at sikre størst mulig fremdrift for projektet, anbefaler forvaltningen, at anlægsarbejderne sættes i gang snarest muligt i henhold til bestemmelserne i vejloven, dvs. efter udløbet af klagefristen for ekspropriationsbeslutningen, eller tidligere, hvis ejerne accepterer dette. Udsættelse vil dermed alene blive relevant, hvis Vejdirektoratet tillægger en eventuel klage opsættende virkning, hvilket forvaltningen ikke vurderer sandsynligt. På den måde vil der hurtigst muligt kunne etableres cykelstier på Platanvej. Forvaltningen vurderer herunder, at der er lav risiko for, at Vejdirektoratet vil vurdere, at ekspropriationsbeslutningen ikke er lovlig, og at der dermed vil være ekstra omkostninger til enten en fornyet ekspropriationsproces eller tilbageførelse af de fysiske forhold på stedet. Forvaltningens vurdering af ekspropriationens lovlighed er uddybet i vedlagte notat.

Dette betyder dog også, at ekspropriationserstatningerne for Platanvej 12 og 30 ikke er endeligt fastsat på tidspunktet for gennemførelsen af anlægsarbejderne, og taksationsmyndighederne (og eventuelt domstolene) kan som nævnt fastsætte en højere erstatning end den, forvaltningen har vurderet og tilbudt. Da der vil være en lang udsættelse af projektet, hvis erstatningsspørgsmålet skal afventes, og idet en eventuel tilbagekaldelse af ekspropriationsbeslutningen ville forudsætte samtykke fra ejer, anbefaler forvaltningen, at anlægsarbejderne igangsættes så snart, det er muligt, også selvom der er en risiko for, at erstatningerne forhøjes.

Økonomi

Forvaltningen forventer på nuværende tidspunkt følgende udgiftsfordeling på projektet:

- Allerede afholdte udgifter: 4.000.000 kr. (bl.a. til anlæg af cykelstier ved metroforpladsen)
- Erhvervelse af arealer fra ejendommene Platanvej 12, 14-16 og 30 (som foreslået i erstatningsforslagene): 3.086.847 kr.
- Rådgivning og tilsyn i anlægsfasen: 300.000 kr.
- Anlægsprojekt: 7.800.000 kr.

I alt: 15,2 mio. kr.

Der er i budgettet afsat 12,8 mio. kr. til projektet, og der er derfor ud fra den nuværende viden behov for at tilføre yderligere finansiering til projektet. Beløbet justeres efter afgørelse af erstatningernes størrelse fra taksationsmyndighederne.

Forvaltningen foreslår, at der flyttes 2,4 mio. kr. fra cykelpuljen 2024 for at kunne finansiere anlægsprojektet. Der er i årene 2024-2026 afsat samlet 13 mio. kr. til anlæg af cykelstier på Emil Chr. Hansens Vej og Stæhr Johansens Vej. Projektet har været en forudsætning i forbindelse med etablering af det nye plejecenter Ny Søndervang. Cykelstiprojekterne på Emil Chr. Hansens Vej og Stæhr Johansens Vej er endnu ikke projekteret, og kan ved tilpasning i indhold og omfang stadig realiseres inden for den resterende budgetramme.

Såfremt indstillingen tiltrædes, meddeles anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb til formålet i 2023. Desuden meddeles anlægsbevilling på 2,4 mio. kr. finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb fra cykelpuljen 2024.

Den negative anlægspulje i 2023 opskrives desuden med 2,4 mio. kr.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, M. K

Bilag

Arealfortegnelse - lb.nr. 1 - Platanvej 12 - 21.10.2022

Ekspropriationsplan_lb.nr. 1.pdf

Arealfortegnelse - lb.nr. 2 - Platanvej 30 - 21.10.2022

Ekspropriationsplan_lb.nr. 2.pdf

Platanvej-12-protokol-åstedforretning-løbenr1

Platanvej-30-protokol-åstedforretning-løbenr2

Platanvej 12 - indsigelser 29.12.2022

Platanvej 30 - indsigelser 9.1.2023

Fiskernes Forsikring - besvarelse af indsigelser - 20.2.2023

Rev. erstatningsforslag_lbnr 1 - Platanvej 12 - 20.2.2023

Ananda Marga Fonden - besvarelse af indsigelser - 20.2.2023

Rev. erstatningsforslag_lbnr 2 - Platanvej 30 - 20.2.2023

Projektændring - Platanvej 30

Aftale om arealoverdragelse - Platanvej 14 - inkl. bilag

Notat - forvaltningens vurdering af ekspropriationsbetingelserne - 27.3.2023

Bevillingsskema ekspropriation

Punkt 73: Skøjtebanen på Frederiksberg Runddel - oplæg om skøjtebane med kunstig is (forsøgsordning)

04.08.00-Ø00-2-22

Resume

I forlængelse af Frederiksberg Kommunes beslutning om ikke at opsætte skøjtebanen på Frederiksberg Runddel i vinteren 2022-2023 anmodede Kultur- og Fritidsudvalget den 14. november 2022 forvaltningen om et uddybet oplæg om mulighederne for en vinterskøjtebane med kunstig is som et muligt fremadrettet mere energivenligt alternativ til den normale skøjtebane. Dette oplæg foreligger med denne sag.

Beslutning

Miljø- og Trafikudvalget tog sagen til orientering.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Kultur- og Fritidsudvalget,

at forvaltningens oplæg, om mulighederne for en vinterskøjtebane med kunstig is som et muligt fremadrettet mere energivenligt alternativ til den normale skøjtebane, tages til efterretning.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Miljø- og Trafikudvalget,

at sagen tages til orientering.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune besluttede den 3. oktober 2022, at skøjtebanen på Frederiksberg Runddel ikke skulle opsættes i vinteren 2022-2023 som følge af energikrisen og de heraf følgende høje energiudgifter. I forlængelse heraf anmodede Kultur- og Fritidsudvalget den 14. november 2022 forvaltningen om et uddybet oplæg om mulighederne for en vinterskøjtebane med kunstig is som et muligt fremadrettet mere energivenligt alternativ til den normale skøjtebane. Dette oplæg foreligger nu.

Skøjtebanen med normal is på Frederiksberg Runddel - information

Skøjtebanen med normal is på Frederiksberg Runddel har en størrelse på 1.200 m² (40 m x 30 m) og har siden vinteren 1998-1999 været en af byens faste vintertraditioner - i et særligt byhistorisk byrum på Frederiksberg.

Det åbne kig fra Frederiksberg Have ud over runddelen og ned ad Frederiksberg Allé (og den modsatte vej) er et af byens vartegn og en af de bærende værdier i det unikke bygningshistoriske og fredede kulturmiljø omkring Frederiksberg Have. Skøjtebanen er en stemningsfuld og bylivsskabende tilføjelse til oplevelsen af Frederiksberg Runddel i vintermånederne.

Faciliteten er et velbesøgt udflugtsmål for både borgere og skoler på Frederiksberg samt gæster fra resten af hovedstadsområdet, og det skønnes, at der årligt er 140.000-160.000 gæster, der benytter skøjtebanen.

Vinterskøjtebanens "sæson" starter i sidste weekend af november og strækker sig til udgangen af februar (cirka 3 måneder) - med cirka 3 ugers klargøring af areal og opsætning af skøjtebanen forinden og cirka en uge til nedtagning efter sæsons slut. Banen er åben alle ugens dage og gratis at benytte for byens borgere, skoler og gæster.

Der kan både anvendes kunstløberskøjter og ishockeyskøjter på skøjtebanen. Kommunen har en aftale med en privat skøjteudlejer, som har sin vogn hertil opstillet lige ved skøjtebanen. Med denne ordning er det muligt at benytte skøjtebanen uden selv at medbringe skøjter.

Oplæg om skøjtebane med kunstig is - baggrund

Energiforbruget relateret til vinterskøjtebaner med normal is (qua køleslanger og køleanlæg m.m.) er afhængigt af vejret og ofte forbundet med høje energiudgifter. Særligt i mere mildt vejr, som de seneste vintre har været kendetegnet ved.

I vinteren 2021-2022 udgjorde det samlede energiforbrug for skøjtebanen på Frederiksberg Runddel 187.500 kWh svarende til en energiudgift på cirka 300.000 kr. - foruden en udledning af 29 ton CO₂. Som følge af nuværende elpriser vurderes energiudgiften at have været endnu større i vinteren 2022-2023, såfremt skøjtebanen var blevet opsat.

Med afsæt i denne betragtning og sammenholdt med en generel større opmærksomhed på bæredygtighed - såvel økonomisk som miljømæssigt - er det stadig mere oplagt at se på, om en vinterskøjtebane med kunstig is uden energiforbrug kunne være et fremtidigt mere energivenligt alternativ til en skøjtebane med normal is. Også som følge af udviklingen inden for brugsfunktionelle skøjtebaner med kunstig is og den stigende etablering heraf i særligt udlandet.

Kultur- og Fritidsudvalgets anmodning om et oplæg om et sådant muligt alternativt skal derfor ses i sammenhæng med disse betragtninger.

Skøjtebane med kunstig is - forudsætninger og indhold

Forudsætningerne i forvaltningens foreløbige analyse har været at tage videst muligt afsæt i konceptet for den nuværende vinterskøjtebane med normal is - altså:

- Samme størrelse på 1.200 m² (40 m x 30 m) med tilhørende kapacitet og antal mulige brugere
- En anlægsløsning videst muligt udtryksmæssigt tilpasset det bygningshistoriske og fredede kulturmiljø ved runddelen
- "Skøjtesæson" fra sidste weekend af november til udgangen af februar (cirka 3 måneder)
- Åben alle ugens dage og gratis at benytte for byens borgere, skoler og gæster
- Mulighed for både at bruge kunstløberskøjter og ishockeyskøjter på banen
- Samme samarbejdsmodel og aftaleforhold for privat skøjteudlejning og slibning af skøjter
- Samme årlige budget til opsætning, drift, renhold og nedtagning af skøjtebanen

Skøjtebane med kunstig is - beskrivelse og vurdering

Ved en skøjtebane med kunstig is bruges der ikke strøm til at fryse banen ned. Her består den kunstige isflade af et større antal hvide plastikplader omkranset af en bande, der også har en sikkerhedsmæssig funktion. Banden er enten en "standard ishockeybande", som det også kendes fra indendørs skøjtehallen, eller en anden lokalt tilpasset løsning som eksempelvis et mere æstetisk træpanel. Der henvises til bilag 1 for en række illustrationer heraf (referencer fra mulig leverandør af skøjtebaner med kunstig is).

Funktionalitet, brugeroplevelse og besøgsantal

Skøjtebanen på Frederiksberg Runddel har som nævnt gratis entré, er ubemandet, har mange daglige besøgende og kan bruges med alle slags skøjter. Det har ikke været muligt at identificere vinterskøjtebaner med kunstig is med et tilsvarende setup og dermed har det ikke været muligt at indhente relevante erfaringer med funktionalitet og brugeroplevelse.

En mulig leverandør oplyser generelt om funktionaliteten, at der vil være en mindre forskel i brugeroplevelsen ved at skøjte på kunstig is sammenlignet med normal is. Der er en del faktorer som eksempelvis den specifikke anlægsløsning, lokale vejrforhold, type, omfanget og kvaliteten af driften af faciliteten samt de anvendte skøjter, der spiller betydeligt ind her (herunder typen/brugen og behovet for skarpe/nyslibede skøjter).

Forskellen understøttes af en gennemført besigtigelsestur i februar 2023 til Hillerød Torv, hvor der hver vinter er opsat en skøjtebane med kunstig is (jf. afsnit herom i sagen den 14. november 2022). Det bemærkes dog, at leverandøren oplyser, at banen på Hillerød Torv er en ældre anlægsløsning, ligesom at de øvrige faktorer nævnt overfor også spiller ind i forhold til kvaliteten og brugeroplevelsen af banen i Hillerød.

I forhold til en bylivsskabende, vinterhyggende og mere energivenlig aktivitet i byens rum er det forvaltningens foreløbige vurdering, at en energivenlig skøjtebane med kunstig is imidlertid kan være et fint og energimæssigt bæredygtigt kompromis, men at det er for tidligt at drage en endegyldig konklusion. Det gælder også i forhold til, hvor besøgt og brugt dette alternativ vil være - en betydelig usikkerhed og konsekvens, der også potentielt kan spille ind rent økonomisk og kontraktuelt jf. nuværende aftale med privat skøjteudlejer.

Drift, pleje og opmagasinering

For så vidt angår drift og pleje af en skøjtebane med kunstig is, skal isfladen med plastikpladerne vaskes/fejdes dagligt samt løbende smøres med et specielt fedtstof med henblik på at opretholde glideevnen.

En foreløbig vurdering er, at den kommunale driftsopgave i grove træk vil svare til den tilsvarende driftsopgave forbundet ved en vinterskøjtebane med normal is på Frederiksberg Runddel. Dog vil en reel vurdering heraf fordrage en praktisk erfaring med en sådan anlægsløsning. Det gælder også ifm. klargøring af areal og bane samt en bæredygtig håndtering og bortskaffelse af de helt små "plastikspåner" fra skøjtebrugen af banens plader, og som løbende skal fejdes op fra banen som en del af driftsopgaven.

Usikre faktorer og betydende punkter til afklaring

Resultatet af den foreløbige analyse tydeliggør, at der er en række usikre faktorer og punkter til afklaring i forhold til anlægsløsning.

Forvaltningen vurderer, at for at få et tilstrækkeligt fagligt og erfaringsbaseret grundlag, også i forhold til de ovenfor nævnte usikre faktorer og betydende punkter, vil det forudsætte en forsøgsordning gennem en sæson med en praktisk opsætning, brug og drift af en skøjtebane med kunstig is - med tilhørende evaluering og erfaringsgrundlag.

Dette gælder ikke mindst i forhold til en bæredygtig økonomisk betragtning forbundet ved at investere i en helt ny, permanent og byrumstilpasset anlægsløsning med tilhørende økonomi uden det fornødne faglige og erfaringsbaserede grundlag.

Forvaltningen har på den baggrund afdækket markedet for skøjtebaner med kunstig is og modtaget et foreløbigt tilbud på nævnte scenarier. Indledningsvist skal det dog bemærkes, at den samlede økonomi på Kultur- og Fritidsudvalgets område er udfordret i 2023.

Forsøgsordning med lejebane.

Frederiksberg Kommune kan leje og får leveret en skøjtebane med kunstig is på 1.200 m² inkl. tilhørende driftsmateriel til gennemførelse af forsøgsordning i 3 måneder. Lejebanen vil blive fragtet tilbage til leverandøren efter prøveperioden.

På denne måde kan alternativet (i samme størrelse som nuværende vinterskøjtebane) afprøves med opbygning af et fagligt og erfaringsbaseret grundlag inden en eventuel beslutning om at investere i en permanent anlægsløsning. Denne forsøgsbane vil af økonomisk bæredygtige årsager og den korte lejeperiode ikke kunne være specialdesignet, men være opsat med standardbaner. Dette vil naturligvis have betydning for forsøgsbanens æstetiske udtryk på den særlige placering på Frederiksberg Runddel.

Kommunen har modtaget tilbud herpå fra en mulig leverandør - velvidende at en endelig afklaring af en konkret udbudsproces udestår. Forvaltningen kan ikke umiddelbart pege på finansiering af en forsøgsordning inden for Kultur- og Fritidsudvalgets ramme i 2023-2024, jf. afsnit om økonomi nedenfor.

Eventuel varig løsning

På baggrund af erfaringerne fra en forsøgsordning kan Frederiksberg Kommune eventuelt beslutte at investere i en komplet ny skøjtebane med kunstig is på 1.200 m² inkl. tilhørende driftsmateriel med henblik på en varig og lokalt byrumstilpasset anlægsløsning fremadrettet på Frederiksberg Runddel. Den varige anlægsinvestering vil ikke kunne realiseres inden for rammen under Kultur- og Fritidsudvalget, hvorfor der vil være behov for en tilførsel af anlægsmidler, jf. afsnit om økonomi nedenfor.

Økonomi

Kommunens årlige budget til opsætning, drift og nedtagning af skøjtebanen er 600.000 kr. samt et budget på 300.000 kr. til energiforbrug. Kommunen får omvendt en procentdel af indtægterne fra skøjteudlejningen jf. nævnt aftale med privat skøjteudlejer.

En foreløbig vurdering er, at den kommunale driftsopgave (med tilhørende driftsbudget) i grove træk vil svare til den tilsvarende driftsopgave forbundet ved en vinterskøjtebane med normal is på Frederiksberg Runddel.

Samtidig vurderes det, at der vil kunne opnås en potentiel driftsbesparelse på 300.000 kr. årligt som følge af en fremtidig anlægsløsning med kunstig is (uden energiforbrug). Såvel driftsopgaven som en mulig driftsbesparelse vil dog afhænge af flere parametre, jf. de usikre faktorer nævnt ovenfor.

Forsøgsordning med lejebane

Der er følgende udgifter til en forsøgsordning med en lejebane:

Leje af forsøgsbane 1.200 m ² inkl. driftsmateriel og fragt t/r (90 dage, jf. modtaget tilbud fra mulig leverandør)	950.000 kr.
Uforudsete udgifter / buffer, jf. usikre faktorer ifm. leje/anlæg	150.000 kr.
<i>I alt udgift forsøgsordning ("anlæg") (ekskl. moms)</i>	<i>1.100.000 kr.</i>

Forsøgsordningen vil ikke i udgangspunktet kunne prioriteres inden for Kultur- og Fritidsudvalgets økonomiske ramme, idet der i udgangspunktet kun kan peges på den potentielle driftsbesparelse vedr. energiforbrug på 300.000 kr. som

medfinansiering Hermed resterer 800.000 kr. i rest, som ikke er finansieret.

Indkøb af permanent og byrumstilpasset skøjtebane med kunstig is

Såfremt Frederiksberg Kommune på baggrund af erfaringerne fra en forsøgsordning beslutter at investere i en helt ny og permanent skøjtebane med kunstig is på 1.200 m², skal midlerne afsættes i kommunens anlægsplan. Investeringsudgiften forventes at udgøre:

Køb af permanent og byrumstilpasset skøjtebane med kunstig is 1.200 m ² inkl. driftsmateriel (jf. modtaget tilbud fra mulig leverandør)	2.980.000 kr.
Uforudsete udgifter / buffer, jf. usikre faktorer ifm. køb/anlægsløsning	220.000 kr.
<i>I alt udgift permanent løsning (anlæg) (ekskl. moms)</i>	<i>3.200.000 kr.</i>

I tilfælde af, at der investeres i en permanent løsning vil der kunne opnås en potentiel driftsbesparelse på 300.000 kr. årligt som følge af en fremtidig anlægsløsning med kunstig is (uden energiforbrug). - svarende til en samlet besparelse på eksempelvis omkring 3 mio. kr. over en 10-årig periode.

Såvel driftsopgaven som en mulig driftsbesparelse vil dog afhænge af flere parametre jf. de usikre faktorer nævnt ovenfor.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Kultur- og Fritidsudvalget (behandling) samt Miljø- og Trafikudvalget (orientering)

Bilag

Bilag 1 Skøjtebane med kunstig is (reference)

Punkt 74: 1. revision af skybrudspakke 2023

05.01.02-G01-2-22

Resume

Miljø- og Trafikudvalget får med denne sag forelagt forslag til 1. revision af Skybrudspakke for 2023 til godkendelse. Skybrudspakke 2023 indeholder en status på de klimatilpasningsprojekter, som blev igangsat i 2023, samt de ændringer som anses nødvendige for at kunne anlægge projekterne.

Beslutning

Miljø- og Trafikudvalget indstiller,

1. at den forelagte disponering af rådighedsbeløb og anlægsbevillinger vedrørende anlægspulje for "Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med Frederiksberg Forsyning" (gældende for den takstfinansierede pulje såvel som for den skattefinansierede pulje) godkendes, og at omdisponeringer på eksisterende skybrudsprojekter, jævnfør økonomiafsnittet, godkendes,
2. at overskydende midler på takstfinansierede projekter på i alt -2,5 mio. kr. føres tilbage til puljen for takstfinansierede skybrudsprojekter i 2024,
3. at overskydende midler på skattefinansierede projekter på i alt -1,3 mio. kr. føres tilbage til puljen for skattefinansierede skybrudsprojekter i 2024 og
4. at de takstfinansierede anlægsudgifter midlertidigt finansieres via byggekreditter og omlægges til endelige lån i takt med, at de enkelte delprojekter afsluttes, og at bevillinger til lånoptagelse forskydes imellem årene svarende til de i sagerne angivne ændringer i takstfinansierede anlægsudgifter.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at den forelagte disponering af rådighedsbeløb og anlægsbevillinger vedrørende anlægspulje for "Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med Frederiksberg Forsyning" (gældende for den takstfinansierede pulje såvel som for den skattefinansierede pulje), godkendes og at omdisponeringer på eksisterende skybrudsprojekter, jævnfør økonomiafsnittet, godkendes,
2. at overskydende midler på takstfinansierede projekter på i alt -2,5 mio. kr. føres tilbage til puljen for takstfinansierede skybrudsprojekter i 2024,
3. at overskydende midler på skattefinansierede projekter på i alt -1,3 mio. kr. føres tilbage til puljen for skattefinansierede skybrudsprojekter i 2024 og
4. at de takstfinansierede anlægsudgifter midlertidigt finansieres via byggekreditter og omlægges til endelige lån i takt med, at de enkelte delprojekter afsluttes, og at bevillinger til lånoptagelse forskydes imellem årene svarende til de i sagerne angivne ændringer i takstfinansierede anlægsudgifter.

Sagsfremstilling

Med denne sag får Miljø- og Trafikudvalget forelagt forslag til 1. revisionen af Skybrudspakke for 2023 til godkendelse.

Baggrund

I 2016 besluttede Kommunalbestyrelsen at gennemføre et skybrudssikringsprogram med henblik på at gøre Frederiksberg mere robust over for fremtidige skybrud. Målsætningen var – og er – at der ved en såkaldt 100-årshændelse maksimalt må stå 10 cm vand i gennemsnit på Frederiksberg. Målsætningen blev fastlagt i en afvejning mellem udgifter til tiltag og samfundsøkonomisk gevinst.

Målsætningen indebærer blandt andet, at der i kommunen frem til 2026 skal håndteres 254.000 m³ vand i anlægsprojekter. Disse udføres i et samarbejde mellem kommunen og Frederiksberg Forsyning under den såkaldte medfinansieringsordning. Frem til i dag er der anlagt projekter, der tilsammen kan håndtere ca. 50.000 m³ vand.

Lovgrundlaget for skybrudssikringen blev ændret i 2021, således at forudsætningerne for gennemførelse af skybrudsprojekter er mere usikre end i 2016. Der er imidlertid givet mulighed for en overgangsordning under det tidligere regelsæt. Derfor er der i 2022 blevet vedtaget en rækkefølgeplan over de skybrudsprojekter, det er mest fordelagtigt at anlægge frem til 2027, hvor overgangsordningen udløber. Skybrudspakke 2023 tager afsæt i rækkefølgeplanen.

Siden igangsættelsen af skybrudspakke 2023 er der udført forundersøgelser og projektmodning af projekterne. Det har ført til, at det er blevet klarlagt, hvilke projekter som er realiserbare, samt evt. behov for at tilretning af udformningen eller budgettet for projektet. Dette forslag til revision af skybrudspakken indeholder en status på de igangsatte projekter,

samt de ændringer og justeringer som er nødvendige, samt tilhørende forslag til disponering af midlerne afsat til skybrudsprojekter.

Skybrudspakkerevisionen omfatter kun de projekter, hvor der er behov for en bevillingsændring. Ændringer på rådighedsbeløb for de projekter, hvor der ikke er behov for bevillingsændringer, men udelukkende er tale om forskydninger på rådighedsbeløb mellem årene indgår i 1. forventede regnskab. Det var oprindeligt planlagt at anlægge skybrudsprojekter for 148,1 mio. kr. takstmidler og 37,6 mio. skattemidler i 2023. Med ændringerne i skybrudsrevisionen og 1. forventede regnskab vurderes det nu, at der kan anlægges skybrudsprojekter for 100,4 mio. kr. takstmidler og for 27,2 mio. kr. skattemidler i 2023. Med ændringerne planlægges det endvidere, at der i 2024 kan anlægges for yderligere 47,4 mio. kr. på takstmidler og for 10,0 mio. kr. skattemidler. Derudover planlægges der i 2025 anlagt for 9,5 mio. kr. mindre for takstmidler og 2,3 mindre for skattemidler.

Forskydninger i tidsplanerne skyldes primært, at flere af projekterne samt sammenhængen mellem projekterne har vist sig mere komplekse end først antaget, og dermed har projekteringen og forberedelsen af projekterne taget længere tid end forventet. Det er forsat målet at nå så mange projekter som muligt i rækkefølgeplanen inden overgangsordningen udløber i 2027.

Behovet for øget anlægsbevillinger skyldes projekter, der er blevet dyrere end oprindeligt budgetteret, eller hvor det er muligt at anlægge flere m3 forsinkelse end først vurderet.

Øvrige ændringer består i, at projekter som er hydraulisk sammenhængende, er blevet sammenlagt til større projekter. Det gælder f.eks. projektet Fuglebakkekvarteret II, som består af de to projekter Vagtelvej syd og Godthåbsvænge, som blev igangsat som selvstændige projekter. Årsagen til sammenlægningen er, at det vurderes at give en bedre hydraulisk sammenhæng, samt at være mere rentabelt at anlægge projekterne under et.

Derudover anbefales det at nedlægge de projekter, som ikke er rentable eller ikke er mulige at nå at anlægge inden for overgangsordningen.

I syv projekter er der behov for at afsætte et større budget end oprindeligt afsat. Dette skyldes primært at prisstigning på materialer og arbejdskraft er steget mere end forventet. Alle projektpakker er dog forsat omkostningseffektive, som er det princip, der arbejdes inden for. Det vil sige, at de forsat er billigere at anlægge end en tilsvarende udvidelse af den eksisterende kloak, for at opnå tilbageholdelsen af den samme mængde regn.

Status på igangværende projekter:

Egernvej Anlægget etape I.	Projektet er færdiganlagt.
Pladsen bag rådhuset	Skybrudsprojektet på overfladen forventes påbegyndt ultimo 2024.
Skolen v. søerne, Filippavej	Projektet er en del af renoveringen af skolegården, som giver mulighed for at indarbejde et skybrudsprojekt, som bl.a. via en nedsænket boldbane forsinket regnvand i skolegården. Da der først er skattemidler til at renovere skolegården i 2025, udskydes projektet til 2025.
V. E. Gamborgsvej	Projektet er under projektering, og det forventes at blive anlagt ultimo 2023. Da det ikke er muligt at ændre på det eksisterende bunkersanlæg, der skal opsamles regnvand i, om-disponeres de afsatte skattemidler til andre skybrudsprojekter, hvor det er muligt at øge byrumskvaliteterne.
Nyvej	Projektet er under projektering og forventes gå i anlæg ultimo 2023 og være færdiganlagt primo 2024.
Solbjerg Parkkirkegård	Der pågår pt et rådgiverudbud, og det forventes at projektering vil ske i 2023-2024. Anlægsarbejdet forventes opstartet primo 2025.
Mathilde Fibigers Vej	Vejen anlægges som forsinkelsesvej. Projektet forventes påbegyndt anlagt ultimo 2023.

Borgmester Godskesens Plads	Pladsen anlægges som en central forsinkelsesplads for området. Projektet giver mulighed for renovering og forskønnelse af pladsen. Projektet projekteres i 2023 og forventes at blive anlagt i 2024.
Finsensvej Vest	Projekteringen pågår. Det forventes, at anlægsarbejdet vil blive påbegyndt ultimo 2024. Projektet koordineres med Områdeudvikling Finsensvej Vest.
Frederiksberg Idrætspark	Projektet er under projektering. Det anbefales, at den sydlige del af idrætsanlægget, kaldet: Kastegården, udskilles som et særskilt projekt. Anlæg af skybrudsprojektet og udskiftning af kunstgræsbanen på selve idrætsparken forventes påbegyndt medio 2024.
Kastegården, Frederiksberg Idrætspark	Dette er den sydlige del af Frederiksberg idrætsanlæg som indeholder Kastegården. Det anbefales anlagt som forsinkelse af det regnvand, som ikke kan nå kunstgræsbane arealet i den nordlige del af idrætsparken. Anlægsarbejdet i Kastegården vil påbegyndes primo 2024.
Glahns Allé	Vejen anlægges som forsinkelses- og fordelingsvej for regnvandet, som opsamles i området og ledes til Borgmester Godskesens Plads. Projektet forventes påbegyndt primo 2024
Forundersøgelser øst og vest 2023	Der er disponeret midler til at lave de nødvendige hydrauliske oplandsplaner i forhold til de igangsatte projekter, samt midler til udarbejdelse til retningslinjer til regnvandshåndtering på Hospitalsgrunden.

Følgende projekter anbefales slået sammen:

Joakim Larsens Vej Vest og General Bahnsøns Vej Vest	Vejene anlægges som forsinkelses- og fordelingsveje for regnvandet, som opsamles i området og ledes til Borgmester Godskesens Plads. Det er hensigtsmæssigt, at de to projekter slås sammen og anlægges som et sammenhængende regnvandssystem. Projektet er under projektering, og det forventes, at anlægget vil blive påbegyndt ultimo 2023 og afsluttet medio 2024.
Hattesens Allé, Carl Feilbergs Vej, Laurids Bings Allé	Vejen anlægges som forsinkelses- og fordelingsvej for regnvandet, som opsamles i området og ledes til Borgmester Godskesens Plads. Da det har vist sig hensigtsmæssigt, at de to projekter slås sammen og anlægges som et sammenhængende regnvandssystem. Projektet færdigprojekteres i løbet af 2023 og forventes anlagt i 2024.
Stockflethsvej og Grøndalsvej	Vejen anlægges som forsinkelsesveje og forberedes for at kunne lede skybrudsvand til Grøndalen. Arbejdet koordineres med fortovsrenovering, kantstensopretning og plantning af nye træer. Det har vist sig hensigtsmæssigt, at de to projekter slås sammen og anlægges som et sammenhængende regnvandssystem.
Fuglebakkevarteret delområde I	Projekterne Vagtelvej Nord, Solsortevej, Fuglebakkevej, Drosselvej og Egernevej sammenlægges, da det har vist sig hensigtsmæssigt, at projekterne slås sammen og anlægges som et sammenhængende regnvandssystem. Vejene anlægges som forsinkelsesveje samt tilførselsveje for vand, der forsinkes i Egernevejs Anlægget. Projektet projekteres i 2023.

Fuglebakkekvarteret delområde II	Projekterne Vagtelvej Syd og Godthåbsvænge sammenlægges, da det vurderes hensigtsmæssigt, at de to projekter slås sammen og anlægges som et sammenhængende regnvandssystem. Vejene anlægges som forsinkelsesveje samt tilførelsesveje for vand, der forsinkes i Egernvejs Anlægget. Projektet projekteres i 2023.
Den Grønne Sti og Blytsvej	Projekterne Den Grønne Sti, og Blytsvej sammenlægges, da det vurderes hensigtsmæssigt, at de to projekter slås sammen og anlægges som et sammenhængende regnvandssystem. Vejene anlægges som forsinkelsesveje samt tilførelsesveje for vand, der evt. forsinkes på Solbjergpark Kirkegård.
Nis Lorenzens Vej og Christian Paulsens Vej	Projekterne Nis Lorenzens Vej og Christian Paulsens Vej sammenlægges, da det vurderes hensigtsmæssigt, at de anlægges som et sammenhængende regnvandssystem. Vejene planlægges som forsinkelses- og fordelingsveje for regnvandet, som opsamles i området, hvor vandet ledes til den centrale forsinkelsesplads på Frederiksberg Idrætspark. Projektet forventes projekteret i 2023 og påbegyndt anlægsarbejde medio 2024.

Følgende projekter anbefales tilført flere midler:

Frederiksberg Allé, dækningsgrave	Projektet omhandler genbrug af de eksisterende bunkers under promenadefortovet. Renoveringen af bunkers har vist sig at blive dyrere end først antaget, derfor øges takstbudgettet med 1,2 mio. kr. til 6,5 mio. kr. Derudover øges skattebudgettet med 0,7 mio. kr. fra 0,5 mio. kr. til 1,2 mio. kr. Projektet er godkendt af fredningsmyndighederne. Dette projekt omfattede oprindeligt også etablering af yderligere 2.700 m ³ forsinkelse volumen samt etablering af en skybrudvej på alléen. Da det ikke anses for realistisk at nå at etablere dette inden 2027, anbefales det at resten af projektet nedlægges.
L. I. Brandes Allé	Projektet er færdigprojekteret. Da det har vist sig vanskeligt at anlægge det nødvendige volumen pga. mange eksisterende ledninger i området, øges takstbudgettet med 0,2 mio. kr. til 9,7 mio. kr. Anlægget forventes påbegyndt ultimo 2023.
Hollændervej Flexareal og Edisonsvej	Vejene anlægges som forsinkelsesvej og arealet ud for skolen udformes som flexareal, der anvendes til ophold / skolegård. Det har vist sig hensigtsmæssigt at de to projekter slås samme, og anlægges som et sammenhængende regnvandssystem. Der søges en merbevilling på 4,45 mio. kr. der fordeler sig ligeligt mellem takst og skattemidler, da det har vist sig at være dyrere at anlægge projektet pga. udfordringer med mange eksisterende ledninger. Det betyder at takstbudgettet øges fra 3 mio. kr til 5,2 mio. kr. og skattebudgettet øges fra 3,0 mio. kr. til 5,2 mio. kr. Projektet forventes anlagt ultimo 2023.
Peter Bangs Vej etape II	Projektet er under projektering. Da projektet oprindeligt er budgetsat for lavt, er det nødvendigt at øge takstbudgettet med 10,1 mio. kr. for at kunne anlægge den nødvendige mængde forsinkelse. Det betyder at takstbudgettet øges til 18,8 mio. kr. Projektet koordineres med det private skybrudsprojekt på ejendommen Broagerhus. Anlægget forventes påbegyndt ultimo 2023. Udvalget blev orienteret om det kommende projekt på mødet den 13. marts.

Egernvej Anlægget etape II	Projektet er under projektering og det forventes, at anlægget påbegyndes i efteråret 2023. Da der er påvist lettere forurenede jord i området, øges takstbudgettet med 4,4 mio. kr. til 12,5 mio. kr. samt 0,6 mio. kr. skat til i alt 3,2 mio.kr.
Egernvej Anlægget etape I	Projektet er næsten færdiganlagt. Der er under udførelsen blevet fundet forurenede jord, hvorfor takstbudgettet øges med 1,1 mio. kr. til 9,7 mio. kr.
Betty Nansens Allé	Projektet afventer optagelse fra privat fællesvej til offentlig vej, hvorefter anlægget forventes påbegyndt medio 2023. Takstbudgettet øges med 1,6 mio. kr. til 16,3 mio. kr., og skattebudgettet med 1,4 mio.kr. til 3,3 mio.kr. pga. af stigende priser og et revideret budget.

Forslaget til nye projekter, som igangsættes med 1. revision af skybrudspakke 2023:

Mariendalsvej, udbedring af slidlag og ændring af afvandning, etape I	Siden anlæg af permeabel asfalt på Mariendalsvej på strækningen mellem Falkoner Allé og Prins Constantins Vej, har det vist sig, at asfalten ikke er robust nok til den slidtage, der er på vejen. Derfor afsættes der 0,5 mio. kr. skattemidler til at ændre slidlaget og tilrette afvandningen af vejen, således at den hydrauliske funktion opretholdes.
Forbedring af rottesikring af de eksisterende skybrudsanlæg	Det har vist sig, at de gængse standardløsninger for rottesikring af klimatilpasningsanlæg, ikke er optimale på Frederiksberg. Derfor afsættes der 0,5 mio. kr. skattemidler til at gennemgå og opgradere rottesikringen af de allerede anlagte skybrudsprojekter, for at sikre dem bedre mod rotteskader.

Følgende projekter anbefales nedlagt:

Gustav Johannsens Vej	Vejen var planlagt som forsinkelses- og fordelingsvej for regnvandet, som opsamles i området og ledes til den centrale forsinkelsesplads på Frederiksberg Idrætspark. Forundersøgelserne har vist, at der ikke er hydraulisk behov for vejen, da det er muligt at opsamle den nødvendige mængde regnvand på en anden måde, hvorfor det anbefales at projektet nedlægges.
-----------------------------	--

Forslaget til projekter, som igangsættes og justeres med 1. revision af Skybrudspakke 2023, er godkendt i styregruppen for skybrudshåndtering. Alle projekter, som anbefales igangsat, er omfattet af allerede godkendte projektpakker. Ændringer i takstbevillingerne i denne indstilling er afhængig af godkendelse fra Frederiksberg Spildevand A/S' bestyrelse. Dette vil blive forlagt på bestyrelsesmødet i maj 2023.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at de foreslåede projektjusteringer er nødvendige for at anlægge de planlagte skybrudsprojekter inden for overgangsordning, som løber frem til 2027.

Økonomi

Indeværende sag medfører nettoændringer på anlægsbevillinger til takstfinansierede skybrudsprojekter på -2,5 mio. kr., der søges tilbageført puljen til takstfinansierede skybrudsprojekter. Sagen medfører nettoændringer på anlægsbevillinger til skattefinansierede skybrudsprojekter på -1,3 mio. kr., der søges tilbageført puljen til skattefinansierede skybrudsprojekter. Tilbageførslerne dækker over en kombination af merudgifter og besparelser.

De takstfinansierede anlægsudgifter finansieres ved kommunens optagelse af byggekredit i anlægsperioden. Byggekreditten omlægges til endelig belåning i takt med afslutning af de enkelte delprojekter. Ydelserne på de endelige lån betales i første omgang af Frederiksberg Kommune og viderefaktureres efterfølgende til Frederiksberg Forsyning. Takstmidlerne er ikke omfattet af anlægsrammen. I forbindelse med udarbejdelsen af regnvandsplanen vil der blive udarbejdet en revideret vurdering af de samlede omkostninger ved klimatilpasning af byen inkl. beregning af konsekvenser for forbrugerpriserne på vandtaksterne.

Med indeværende sag forskydes lånoptag til takstfinansierede anlægsprojekter. Forskydningen fordeler sig i årene som følger: kr., 2023 -31,725 mio. kr., 2024 41,363 mio. kr., 2025 -12,091 mio. kr.

Den samlede nettoændring af anlægsbevillinger fremgår af Tabel 1. Der er i sagen et 1:1 forhold imellem afgivne bevillinger og justeringer i rådighedsbeløb. Ændringer i rådighedsbeløb og periodiseringen af ændringerne fremgår i bilag 1.

Tabel 1. Anlægsbevillinger

<i>Bevillingsmæssige ændringer angivet i 1.000 kr.</i>	Beløb takst	Beløb skat
Ændringer af anlægsbevillinger på projekter der foreslås sammenlagt		
Joakim Larsens Vej, vest og General Bahnsons Vej, vest	12.054	1.116
Joakim Larsens Vej	-5.535	-558
General Bahnsons Vej	-6.519	-558
Hattensens Allé mf.	18.024	2.231
Hattensens Allé	-6.088	-1.116
Carl Feilbergsvej	-6.581	-558
Laurids Bings Allé	-5.354	-558
Stockflethsvej og Grøndalsvej	7.362	1.896
Stockflethsvej	-3.347	-558
Grøndalsvej	-4.016	-1.339
Fuglebakke kvarteret, etal I	6.576	1.116
Fuglebakkevej, etape 3	-2.337	-558
Solsortevej, syd	-4.239	-558
Fuglebakke kvarteret II	6.335	1.116
Vagtelvej	-2.952	-558
Godthåbsvænget	-3.383	-558
Den Grønne Sti, Blytsvej	27.600	5.000
Den Grønne Sti	-23.700	-4.000
Blytsvej	-3.900	-1.000
Nis Lorezens Vej og Christian Paulsens Vej	7.585	1.673
Nis Lorezens Vej	-2.231	-558
Christian Paulsens Vej	-5.354	-1.116
Ny Hollændervej - flexareal og skolegård, samt Edisons Vej	5.225	
Ny Hollændervej - flexareal og skolegård	-2.000	
Edisonsvej	-1.000	

Deltotal ændringer af bevillinger på projekter der foreslås sammenlagt	2.225	
Ændringer af anlægsbevillinger på igangværende projekter		
V.E. Gamborgsvej		-1.500
Nyvej		-1.037
Betty Nansens Allé	1.572	400
Anne Katrines Vej, Nitivej, Priorvej	-2.932	
Frederiksberg Allé, dækningsgrav	1.200	700
L.I. Brandes Allé, N.J. Fjords Allé	230	
Peter Bangs vej, etape II	9.849	
Egernvej Anlægget	1.110	
Egernvej Parken etape II	4.400	800
Udearealer - flexarealer/shared space ved Ny Hollænderskolen		2.225
Gustav Johannsens vej	-20.191	-3.904
Frb. Idrætspark	-7.415	-1.000
Kastegården	7.500	1.000
Deltotal ændringer af bevillinger på igangværende projekter	-4.678	-2.316

Anlægsbevillinger til nye projekter som sættes i gang med 1. revision af skybrudspakken 2023

Mariendalsvej, udbedring af slidlag og ændring af afvanding, etape I		500
Forbedring af rottesikring af eksisterende skybrudsanlæg		500
Deltotal bevillinger til nye projekter som sættes i gang med 1. revision af skybrudspakken 2023		1.000
Total samlede nettoændringer af anlægsbevillinger	-2.453	-1.316
Budgetkonto - klimatilpasningsprojekter Takst - Tilbageførsel af takstfinansierede projekter	2.453	
Budgetkonto - klimatilpasningsprojekter Skat - Tilbageførsel af skattefinansierede projekter		1.316

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, M, K.

Bilag

Bilag 1. Ændringer i rådighedsbeløb

Punkt 75: Disponering af midlerne i puljerne til projektledelse vedr. Klimatilpasning 2023

00.16.00-P20-1-23

Resume

Der er i budgettet for 2023 afsat midler til at sikre implementeringen af de kommunale mål og konkrete projekter på skybrudsområdet. I denne sag får udvalget forelagt forslag til disponering af midlerne til godkendelse

Beslutning

Miljø- og Trafikudvalget vedtog,

1. at fremlagte disponering på 4,05 mio. kr. af midlerne i puljen til projektledelse vedr. Klimatilpasning – Trafik og Byrum for 2023 godkendes,

2. at fremlagte disponering på 1,90 mio. kr. af midlerne i puljen til projektledelse vedr. Klimatilpasning - Miljø for 2023 godkendes.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at fremlagte disponering på 4,05 mio. kr. af midlerne i puljen til projektledelse vedr. Klimatilpasning – Trafik og Byrum for 2023 godkendes,

2. at fremlagte disponering på 1,90 mio. kr. af midlerne i puljen til projektledelse vedr. Klimatilpasning - Miljø for 2023 godkendes.

Sagsfremstilling

I 2023 forventes der at blive anlagt konkrete skybrudsprojekter for i alt 127 mio. kr., og for at sikre, at de vedtagne skybrudsprojekter realiseres er der i 2023 afsat to puljer - Klimatilpasning - Trafik og Byrum på 4,05 mio. kr. og Klimatilpasning - Miljø på 1,9 mio. kr. Puljerne sikrer ressourcer til projektledelse til implementering samt fortsat udvikling af skybrudsprojekterne på Frederiksberg.

I 2023 vil midlerne blive prioriteret til:

- Ressourcer til projektledelse for udvikling og anlæg af skybrudsprojekterne
- Løbende optimering af skybrudsprojekterne, herunder udvikling af nødvendige digitale / smart city løsninger.
- Sikre systematisk vidensopsamling og –udveksling.

Puljen til projektledelse vedr. Klimatilpasning – Trafik og Byrum, foreslås i 2023 anvendt til:

- Projektledelse til implementering af konkrete skybrudsprojekter: Ressourcer og lønudgifter til projektledelse, og kompetenceudvikling af medarbejdere, til implementering af den øgede mængde af anlægsprojekter
- Understøttelse af klimatilpasningsprojekter med forankring i kommunen og vidensdeling. Blandt andet projekter, der understøtter udarbejdelse af nye procedure og standarder inden for implementering af klimaprojekter, som fremadrettet vil forenkle sagsgangen.

Puljen til projektledelse vedr. Klimatilpasning – Miljø, foreslås i 2023 anvendt til:

- Projektledelse for de fælleskommunale projekter samt projektledelse for koordinering, planlægning og udvikling af skybruds- og spildevandsindsatsen i Frederiksberg
- Strategisk udvikling og vidensdeling. Sikrer en implementering af Frederiksbergstrategien og en kobling mellem den vedtagne Spildevandsplan og den kommende Regnvandsplan

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at disponering af kommunens puljer på området, som beskrevet ovenfor, er nødvendig for gennemførelse af skybrudsindsatsen og vil give den mest optimale udnyttelse af midlerne til implementering af de planlagte skybrudsprojekter og indsatser i 2023.

Økonomi

Der er i budget 2023 afsat rådighedsbeløb på hhv. 4,05 mio. kr. i trafik og byrum og 1,9 mio. kr. i miljø til projektledelse af skybrudsindsatsen. Midlerne er anlægsbevilget ved budgetvedtagelsen. Disponering af midlerne i puljen for 2023 til implementering af klimatilpasningsplanen (4,05 mio. kr.) - projektledelse vedr. Klimatilpasning - Trafik og Byrum fordeles på følgende hovedaktiviteter:

Emne	Disponering i mio. kr.
Projektledelse af konkrete skybrudsprojekter	3,95
Kommunale projekter	0,1
Budget i alt	4,05

Disponering af midlerne i puljen for 2023 til implementering af klimatilpasningsplanen (1,90 mio. kr.) - projektledelse vedr. Klimatilpasning - Miljø, fordeles på følgende hovedaktiviteter:

Emne	Disponering i mio. kr.
Projektledelse, Udvikling og koordinering skybrud- og spildevandsindsatsen	1,75
Strategisk udvikling, faglige netværk og partnerskaber	0,15
Budget i alt	1,90

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget

Punkt 76: Orientering om kommunens skoletrafiktest 2022

05.13.00-G01-6-23

Resume

Undervisningsudvalget og Miljø- og Trafikudvalget orienteres med denne sag om den årlige undersøgelse af kommunernes indsats i forhold til trafikikkerheden for kommunernes skoler og deres elever foretaget af Rådet for Sikker Trafik. Resultatet for 2022 viser, at Frederiksberg Kommune har opnået 505 point ud af 1000 mulige og dermed placerer sig som nummer 22 ud af de 97 deltagende kommuner.

Beslutning

Miljø- og Trafikudvalget tog orientering om kommunernes skoletrafiktest 2022 til efterretning.

Indstilling

Børne- og ungeområdet indstiller, at orientering om kommunernes skoletrafiktest 2022 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Rådet for Sikker Trafik har gennem en årrække gennemført en skoletrafiktest blandt landets kommuner. Testen foreligger nu i en ny udgave, efter at man i årene 2020 og 2021 ikke har gennemført testen som følge af corona. Testen indeholder en serie spørgsmål omkring kommunernes arbejde med trafikikkerhed specifikt rettet mod skolerne.

Skoletrafiktesten er gennemført som en webbaseret kvantitativ spørgeskemaundersøgelse bestående af to spørgeskemaer, ét til skoler og ét til kommuner. Data er indsamlet i perioden fra den 14. juni til den 4. september 2022.

Hver kommune tildeles point baseret på deres svar i kommune-spørgeskemaet samt deres folkeskolars svar på skole-spørgeskemaet. Hver kommune kan maksimalt opnå 400 point fra svarene i kommune-spørgeskemaet og 600 point fra folkeskolernes svar i skole-spørgeskemaet. Point opnås bl.a. ved gennemførelse af relevant trafikundervisning, udarbejdelse af trafikpolitikker og via kommunal støtte og forankring af trafikundervisningen lokalt. Folkeskoler og kommuner, der ikke har besvaret spørgeskemaet, indgår i pointberegningsgrundlaget, men bidrager ikke med point. Manglende besvarelser fra kommunen eller folkeskoler i kommunen er således en ulempe i pointtildelingen.

I skoletrafiktest for 2022 deltog 97 af landets 98 kommuner. Blandt de 97 kommuner opnåede Frederiksberg 505 point af 1000 mulige. Det rækker til en placering som nummer 22. De seneste to år før corona, lå Frederiksberg som henholdsvis nummer 12 og 13. I forbindelse med pointtildelingen skal det pointeres at tre skoler på Frederiksberg ikke har besvaret skole-spørgeskemaet, hvilket har betydning for det samlede resultat. De manglende besvarelser skyldes enten at den medarbejder som havde til opgave at besvare spørgeskemaet, var på barsel, eller at deadline for besvarelse af spørgeskemaet blev overset. Derudover kan den nye pointgivning have betydning, så placeringer fra tidligere år ikke er direkte sammenlignelige med dette års placering. Skoletrafiktesten viser, at kommunen i forhold til gennemførelse af trafikundervisning i skoleåret 2021/22 generelt ligger over landsgennemsnittet i indskoling og på mellemtrin, men at kommunen ligger under landsgennemsnittet, når det gælder trafikundervisning i risikofaktorer på 8. eller 9. klassetrin. I forhold til spørgsmålet om hvorvidt skolerne har nedskrevet en trafikpolitik, samt hvorvidt skolen har en færdselskontaktlærer, har det her indvirkning på det samlede antal point, at tre af kommunens folkeskoler ikke har besvaret spørgeskemaet. Se bilag 1.

Rådet for Sikker Trafik har i forbindelse med skoletrafiktesten udarbejdet fire anbefalinger som kan styrke trafikundervisningen og gøre den kommende skoletrafiktest endnu bedre. Anbefalingerne er følgende:

- Det anbefales, at trafikundervisning sættes på dagsorden på det/de årlige møde(r) med politiet (kaldet kredsraad, lokalråd eller tilsvarende).
- Det anbefales, at samarbejde mellem kommunens skolechef og skoleledere om trafikundervisning øges, således at det kommunikeres ud til skolerne, at den enkelte folkeskole skal gennemføre trafikundervisning på alle trin.
- Det anbefales, at skolerne motiveres til at udarbejde en trafikpolitik med fokus på trafikundervisning. Det er en anbefaling i Færdselssikkerhedskommissionens handlingsplan 2021-2030, at alle skoler udarbejder trafikpolitikker, der sikrer trafikundervisning på alle trin.
- Det anbefales, at trafikundervisning bliver en del af kommunes trafikikkerhedsplan. Færdselssikkerhedskommissionens handlingsplan 2021-2030 fremhæver fordelene ved, at alle kommuner udarbejder en kommunal trafikikkerhedsplan (også kaldet mobilitetsplan, trafikplan m.v.). Det er oplagt at tænke trafikundervisning ind som en del af planen og skrive ind, at alle kommunens grundskoler skal gennemføre trafikundervisning på alle trin.

På baggrund af ovenstående anbefalinger vil forvaltningen igangsætte følgende initiativer:

1. I forbindelse med de fastlagte koordineringsmøder mellem Skoleafdelingen og Vej, Park og Miljø vil lokalpolitiet blive inviteret to gange årligt med henblik på koordinering af trafikundervisning og lokale indsatser.
2. Forankring af trafikundervisning på de enkelte skoler vil blive sat på dagsordenen på et skoleledermøde i løbet af foråret 2023. På mødet vil kravet om, at alle kommunens grundskoler skal gennemføre trafikundervisning på alle klassetrin blive tydeliggjort jf. kommunens kommende mobilitetspolitik. Derudover vil Skoleafdelingen ved gennemførelse af kommende skoletrafiktest, løbende følge op med skolerne, så det sikres at testen bevares rettidigt.

Trafikundervisning er et ud af tre obligatoriske emner (jf. Børne- og Undervisningsministeriets Fælles Mål for Færdselslære). Drøftelserne vil derfor også omfavne forankring af emnerne Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab samt Uddannelse og Job. De tre obligatoriske emner er ikke tillagt et selvstændigt timetal, men indgår i undervisningen i børnehaveklassen og i undervisningen i de obligatoriske fag i 1.-9. klasse.

3. De fleste skoler har allerede udarbejdet en trafikpolitik. Alle skolebestyrelser vil dog i løbet af skoleåret 2023/24 blive bedt om at genbesøge og efter behov opdatere deres trafikpolitik.
4. I forhold til forankringen af trafikundervisningen i kommunens grundskoler henvises til punkt 2. Der er et forslag til en mobilitetspolitik på vej til politisk behandling. I Mobilitetspolitikken vil det fremgå at alle kommunens grundskoler skal gennemføre trafikundervisning på alle klassetrin.

Ud over de fire initiativer vil forvaltningen snarest via hjemmesiden <https://Sammenomloefterne.frederiksberg.dk> henvide til relevant undervisningsmateriale fra Rådet for Sikker Trafik som skolerne kan bruge.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Undervisningsudvalget, Miljø- og Trafikudvalget

Bilag

Frederiksberg Kommune. Resultater. Kommunernes Skoletrafiktest 2022

Punkt 77: Godkendelse af projektforslag for klimatilpasningsprojekt i Egernvej anlægget – Fase 2, Øst

05.01.00-P20-27-22

Resume

Frederiksberg Kommune planlægger i sommeren 2023 at anlægge et klimatilpasningsprojekt i den østlige del af Egernvej Anlægget - Fase 2. Projektet anlægges i sammenhæng med klimatilpasningsprojektet for den vestlige del af Egernvej Anlægget - Fase 1 – hvor den grønne og rekreative værdi i anlægget kombineres med den hydrauliske nyttefunktion for området omkring anlægget. Fase 1 færdiggøres i foråret 2023 med finregulering af terrænet og etablering af beplantning. Den aktuelle sag beskriver projektforslaget for den østlige del af anlægget – Fase 2, idet udvalget med denne sag skal tage stilling til forslaget.

Beslutning

Miljø- og Trafikudvalget udsatte sagen efter drøftelse, idet forvaltningen undersøger, om pladsen til boldspil kan optimeres.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at projektforslaget for klimatilpasningsprojektet for Egernvej Anlægget - Fase 2 godkendes.

Sagsfremstilling

Baggrund

Skybrudsprojektet i Egernvej Anlægget er besluttet i forbindelse med vedtagelsen af skybrudspakke for 2021 og 2022. Den vestlige del af anlægget - Fase 1 - færdiggøres i foråret 2023, og der er afsat midler til anlæg af den østlige del af anlægget - Fase 2 - i 2023 og 2024. Nedenfor beskriver projektforslaget for Fase 2.

Det er vurderet, at der i alt kan etableres ca. 1.700 m³ volumen til forsinkelse af regnvand i Fase 2, hvor anlæggets grønne og rekreative udtryk opretholdes samt tilføjes en større diversitet i form af levesteder eller fødekilder for insekter, fugle og mindre pattedyr. Løsningen for forsinkelse af regnvandet er kombineret med magasiner under terræn og et skålformet overfladebassin i terrænet. Løsningen er valgt ud fra, at de rekreative funktioner i anlægget kan bibeholdes samtidig med at der tilføjes nye funktioner, at bevaringsværdige træer forbliver og at anlægget kan etableres ud fra en økonomi der er billigere end en traditionel løsning ud fra en samfundsmæssig økonomisk betragtning samt CO₂ venlig.

Borger- og brugerhøring samt information

I perioden den 9. til 22. december 2021 er der foretaget en høring af borgerne omkring og brugerne af anlægget for begge faser. I høringsperioden opsatte forvaltningen en infostander om projektet, hvor det var muligt at skrive sine ønsker på et idékort. Yderligere blev der sendt information via e-Boks med opfordring til at sende idéer og ønsker til forvaltningen. Forvaltningen modtog 40 idékort og 34 mails med input til projektet. Idéer, inputs samt øvrige kommentarer er vedhæftet som bilag 1, 2 og 3. Funktioner som græsflader til boldspil og solbadning, bænke til ophold, legeplads, motionsredskaber, grusflader til petanquespil, indhegnet hundegård samt en varieret beplantning er prioriteret og indarbejdet i forslaget på baggrund af de indkomne ønsker og idéer.

Den 26. januar 2023 deltog 150 borgere, som bor i området, i borgermøde om ”Klimatilpasning af Frederiksberg, området ved Egernvej Anlægget og veje i Fuglekvarteret”. Opsamlingen af borgermødet er vedlagt som bilag 4. Til Fase 2 kom der input med fokus på brugbare plæner til boldspil og ophold, varierede beplantninger med et klassisk udtryk, bevaring af krattet mod nord, gelænder til trappen, samt insektvenlige planter og boligtilbud til fugle. De indkomne input er taget med i den videre planlægning af projektet og indarbejdet i projektforslaget for Fase 2.

I maj 2023 inviteres de nærmeste 22 naboer til projektet til et møde i anlægget, hvor forvaltningen vil gennemgå projektet og svare på spørgsmål. Her vil det være muligt at se på tilstanden af krattet mod boligerne i nord og få de sidste input og ønsker til, hvilke træer og planter krattet skal forynges med.

Ligeledes vil områdets borgere blive informeret om projektforslaget og tidsplanen for anlæg af Fase 2 via e-Boks efter den politiske godkendelse.

Forslag til klimatilpasningsprojektet i Egernvej Anlægget - Fase 2

For at kunne skabe et tilstrækkeligt volumen på overfladen vil der blive indarbejdet et skålformet bassin i anlægget. Mod syd vil bassinet blive afgrænset af en mur i naturmaterialer, der organisk følger træærækken af lind. Muren vokser sig ud at terrænet og vil være ca. 1 m. på det højeste sted. Muren vil være med til at give det ønskede volumen i anlægget og samtidig reducere bassinets areal. Det vil hermed være muligt at genetablere plads til anlæggets nuværende funktioner og samtidig tilføje nye. Bassinets øvrige kanter vil være skråninger bearbejdet med varierede hældninger så projektet opleves som et bølgende landskab, der med elementer som muren, den gennemgående allé af lindetræer og bearbejdning af terrænet er genkendelige og sammenhængende med Fase 1.

Det vil være muligt at komme fra top til bund i bassinet af en jævn skråning eller via en trappe med gelænder på skråninger mod Drosselvej. Trappen giver også brugerne fra Skolen på Duevej en direkte adgang fra Drosselvej til græsfladerne i bassinet. Dybden af bassinet vil være cirka 2 m. Forslaget til Fase 2 indeholder herudover en heget hundeløbergård, bænke til ophold, grusflader til petanque, klippede græsflader samt nye beplantninger. I bassinets bund vil der være græsflader mulighed for boldspil. Størrelsen på 20 x 20 m egner sig f.eks. til rundbold. Anlæggets eksisterende stiforbindelser vil blive bevaret og tilrettet anlæggets nye funktioner.

Der findes flere karaktærgivende beplantninger og træer i anlægget i dag. Der er en gennemgående allé af lindetræer mod Egernvej, et 6-19 m bredt krat mod rækkehusbebyggelsen i nord, trægruppen af fuglekrisebær mod Solsortevej og enkeltstående træer.

Der vil blive etableret nye beplantninger af skærmende hække mod Solsortevej og Drosselvej samt rundt om hundeløbergården, træer eller grupper af træer i det åbne anlæg og i krattet, buske, stauder og løg. I henhold til Frederiksberg Kommunes Strategi for Bynatur og Biodiversitet vil det være hjemhørende arter samt beplantning, der bidrager til dyrelivet i anlægget.

Forslaget til Fase 2 indeholder etablering af 24 nye træer af varierende hjemmehørende arter, opstammede eller flerstammede. Det er arter der blomstrer eller sætter frugter til glæde for brugerne og dyrelivet. Det vil imidlertid være nødvendigt at fælde en gruppe på fire træer. Træerne er ikke udpeget som bevaringsværdige i den aktuelle lokalplan for området, men deres placering betyder, at der vil gå et stort volumen tabt, hvis de bevares, og det anbefales derfor, at de fældes. Der er foretaget en visuel registrering af flagermusaktivitet i de træer der fældes og undersøgelsen viste ingen flagermus potentiale i træerne. For yderligere oplysninger henvises til vedlagte bilag 5 Trænotat og bilag 6 Undersøgelse af flagermus.

I krattet etableres insekthotel og kvasgærde samt stammer fra de træer, der blev fældet ved anlæg af Fase 1, til at fremme af levesteder for insekter og mindre pattedyr. Der opsættes ligeledes fugle- flagermusekasser i træerne i både Fase 1 og Fase 2 af anlægget.

På Solsortevej anlægges et vejbed, som fører overfladevand væk fra vejen og ind i anlægget. Det betyder, at der nedlægges to bilparkeringspladser. I forbindelse med den videre planlægningen for klimatilpasning af vejene i Fuglebakkedkvarteret vil der blive foretaget en screening af området med henblik på at opretholde eller optimere bilparkeringspladserne i området.

Projektforslaget for Fase 2 er vedlagt som bilag 7 og 8.

Miljøforhold, miljøscreening og kortlægning af forurening

Det blev på Miljø- og Trafikudvalgets møde den 6. marts 2023 vedtaget at der ikke udarbejdes en VVM-redegørelse (miljøkonsekvensrapport) for anlægget af klimatilpasningsprojektet for Egernvej Anlægget - Fase 1 og Fase 2. Den udførte screening af projektet viser, at projektet med sin samlede størrelse, art og karakter ikke vil påvirke miljøet væsentligt. Det er yderligere vurderet, at miljøpåvirkningen fra anlægget – ved etablering og den efterfølgende drift - er begrænset og af lokal karakter. Det vurderes ligeledes, at der i tilknytning til etableringen og driften af anlægget gennemføres foranstaltninger, som vil reducere miljøbelastningen over for grundvandet yderligere - blandt andet ved brug af miljøvenlig saltning. Projektet vil medvirke positivt til klimasikringen af området, ligesom det rekreative anlæg i området vil blive fornyet.

Ved de indledende miljøundersøgelse er man blevet bekendt med at der er forurening i jorden. Miljømyndigheden er underrettet og sagen behandles i henhold til gældende lovgivning.

Tidsplan

Anlæg af Fase 2 af projektet forventes at forløbe fra september 2023 til april 2024.

By-, Kultur-, og Miljøområdets vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at forslaget til Egernvej Anlægget - Fase 2 - vil være med til at sikre området i tilfælde af skybrud. Anlægget vil ligesom i dag fremstå grønt og tilbyde mulighed for leg, bevægelse og ophold i frodige og rolige omgivelser. Endvidere er de ønsker, der er fremkommet i borgerdialogen, indarbejdet i projektet.

Økonomi

Midlerne til anlæg af klimatilpasningsprojektet for Egernvej Anlægget - Fase 2 - er tidligere blevet bevilliget i forbindelse med godkendelsen af Skybrudspakken for 2021 og 2022.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget

Bilag

Bilag 8_Principsnit af bassin for Engernvej Anlægget - Fase 2

Bilag 7_Projektforslag for Egernvej Anlægget - Fase 2

Bilag 6_Egernvej Anlægget Øst_Flagermusrapport

Bilag 5_Trænotat_29. april 2022

Bilag 4_Borgermøde_Egernvej_Anlægget_Opsamling

Bilag 3_Borger- og brugerhøring_Indkomne mails

Bilag 2_Borger- og brugerhøring_Indkomne mails_opsamling

Bilag 1_Borger- og brugerhøring_Postede idékort_opsamling

Punkt 78: Endelig godkendelse af regulativ for husholdningsaffald

07.00.03-P24-2-22

Resume

Kommunalbestyrelsen får den med denne sag fremlagt regulativet for husholdningsaffald til endelig godkendelse, efter regulativet har været i fire ugers offentlig høring. Der er i perioden ikke indkommet høringsvar, hvorfor der ikke har været anledning til at ændre i udkastet, der blev sendt i høring.

Beslutning

Miljø- og Trafikudvalget indstiller,
at regulativet for husholdningsaffald godkendes.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,
at regulativet for husholdningsaffald godkendes.

Sagsfremstilling

Den 27. februar 2023 besluttede Kommunalbestyrelsen at sende regulativet for husholdningsaffald i fire ugers offentlig høring. Høringsperioden sluttede den 29. marts 2023. Der er ikke indkommet høringsvar.

Regulativet for husholdningsaffald er opbygget med baggrund i det standardregulativ, som fremgår af affaldsaktørbekendtgørelsen. For at kommunen kan opkræve affaldsgebyrer for en ordning forudsætter det, at ordningen er indarbejdet og beskrevet i kommunens regulativ.

Regulativet har udspring i den nationale lovgivning om affaldssortering i ti fraktioner og i Frederiksberg Kommunes besluttede initiativer og indsatser. Den 28. november 2022 vedtog Miljø- og Trafikudvalget at implementere en ordning for indsamling af tekstilaffald. Tekstilaffald er den tiende og sidste fraktion, som der fra nationalt hold stilles krav om sortering af.

Der er ingen ændringer til det vedlagte regulativ for husholdningsaffald, da der ikke er indkommet høringsvar.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at regulativet afspejler de beslutninger Kommunalbestyrelsen har truffet på affaldsområdet, ligesom regulativet vurderes at leve op til gældende lovgivning.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser. Med ændringen i regulativet har kommunen mulighed for at opkræve affaldsgebyr for tekstilordningen. Dette gebyr fastsættes med den årlige "gebyrsag", der forelægges i efteråret.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget, M, K

Bilag

Frederiksberg Husholdning_tekstilaffald

Punkt 79: Disponering af puljen til vejbelysning 2023

05.01.12-P19-1-23

Resume

Der er igennem en årrække afsat årlige midler til at udskifte vejbelysningen på Frederiksberg. I 2023 er der afsat en pulje på 2,0 mio. kr. Med denne sag får udvalget forelagt et forslag til den overordnede disponering af Vejbelysningspuljen for 2023.

Beslutning

Miljø- og Trafikudvalget vedtog, at puljemidlerne i 2023, på 2,0 mio. kr. til udskiftning af vejbelysning, overordnet disponeres som foreslået (finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2023).

Udvalget anmodede om, at det undersøges, om puljerne kan disponeres over et flerårigt perspektiv med henblik på at optimere planlægningsudgifterne, samt om mulighederne for at skabe mere belysning på Julius Thomsens Plads.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at puljemidlerne i 2023, på 2,0 mio. kr. til udskiftning af vejbelysning, overordnet disponeres som foreslået (finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2023)

Sagsfremstilling

I Budget 2023 er der afsat 2 mio. kr. til udskiftning af vejbelysningen.

Det foreslået fortsætte den påbegyndte udskiftning af master som er nedslidte i 2023. Udskiftningen vil i 2023 omfatte det videre arbejde med den nødvendige udskiftning af master, der ikke længere er i forsvarlig stand. Herudover udskiftes ældre belysningsarmaturer til LED belysning i mindre omfang, hvoraf der er fokus på udskiftning af de lyskilder, som er fremskyndet i udfasningen.

Det skal bemærkes, at der i budgetaftalen 2023 indgår, at der frem mod budget 2024 skal udarbejdes en investeringsplan for fuld overgang til styrbar LED-belysning for kommunens vejbelysning. Forvaltningen forventer, at denne fremlægges for udvalget på mødet den 22. maj, idet der tages højde for årets disponering af puljen til vejbelysning.

Status på udskiftningen af vejbelysning

Frederiksberg Kommune har siden 2013 gennemført en systematisk udskiftning af ældre lyskilder og særligt lyskilder der er energitunge, og derfor udgår af markedet. Konkret er det målsætningen i kommunens belysningsstrategi, at energiforbruget og CO₂-udledningen fra vejbelysning skal reduceres med mindst 50% fra 2005 frem til 2020. De mest energitunge og miljøbelastende lyskilder er nu skiftet på Frederiksberg.

Det forhold, at EU har fremrykket udfasning af flere lyskilde-typer betyder, at armaturer med PL lyskilder skal prioriteres i udskiftningen - disse optræder fortrinsvis på stier. Den aktuelt mest energitunge belysningstype på Frederiksberg er højtryksnatrium-lyskilder, som aktuelt udgør ca. 12% af kommunens lyskilder. En fortsat udskiftning af disse vil derfor bidrage til at nedbringe CO₂-udledningen yderligere.

På nuværende tidspunkt har udskiftningen af ældre lyskilder betydet, at LED nu udgør godt 55% af alle lyskilder.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at vejbelysningspuljen disponeres til fortsat udskiftning af gittermaster m.m., for at sikre, at de mest nedslidte master opgraderes, samt at udskiftningen af kommunens ældre belysningsarmaturer forsættes for at sænke kommunens energi- og CO₂ forbrug.

Økonomi

Der er i budget 2023 afsat et rådighedsbeløb på 2,0 mio. kr. Såfremt indstillingen tiltrædes, disponeres puljemidler af vejbelysningspuljen i 2023 til udskiftning af nedslidte master med 0,5 mio. kr samt udskiftning af ældre belysningsarmaturer med 1,5 mio. kr., herunder 0,5 mio. kr. til projektering.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Miljø- og Trafikudvalget

Punkt 80: Udkast til Kultur- og Fritidspolitik 2023-2026 - høring i fagudvalg

20.00.00-P22-1-22

Resume

De nuværende politikker på Kultur- og Fritidsudvalgets område er Kultur- og Fritidspolitikken samt Idræts- og Bevægelsespolitikken, som begge i princippet udløb med udgangen af 2022. Derfor har der siden efteråret 2022 været igangsat en proces med at udvikle en ny politik for området for perioden 2023-2026. Kultur- og Fritidsudvalget har på møderne den 9. og 30 januar behandlet og drøftet udkast til én Kultur- og Fritidspolitik. På mødet den 30. januar godkendte Kultur- og Fritidsudvalget vision og fokusområder med henblik på at sende politikudkast i høring. Med denne sag sendes politikudkastet i høring i relevante fagudvalg.

Beslutning

Miljø- og Trafikudvalget drøftede høringsudkast til Kultur- og Fritidspolitik 2023-2026.

Indstilling

Kultur- og Fritidsudvalget indstiller,

at Undervisningsudvalget, Socialudvalget, Miljø- og Trafikudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Børneudvalget samt Ældre- og Omsorgsudvalget drøfter høringsudkast til Kultur- og Fritidspolitik 2023-2026 og afgiver eventuelle høringssvar til behandling i Kultur- og Fritidsudvalget den 22. maj.

Beslutning fra Socialudvalget 2022-25, 17. april 2023, pkt. 30:

Socialudvalget drøftede høringsudkast til Kultur- og Fritidspolitik 2023-2026.

Beslutning fra Ældre- og Omsorgsudvalget 2022-25, 17. april 2023, pkt. 33:

Ældre- og Omsorgsudvalget drøftede høringsudkast til Kultur- og Fritidspolitik 2023-2026

Sagsfremstilling

Rammesætning

De nuværende politikker på Kultur- og Fritidsudvalgets område er Kultur- og Fritidspolitikken samt Idræts- og Bevægelsespolitikken, som begge i princippet udløb med udgangen af 2022. Derfor har der siden efteråret 2022 været igangsat en proces med at udvikle en ny politik for området for perioden 2023-2026. Kultur- og Fritidsudvalget har på møderne den 9. og 30 januar behandlet og drøftet udkast til én Kultur- og Fritidspolitik. På mødet den 30. januar godkendte Kultur- og Fritidsudvalget vision og fokusområder mhp. at sende det i høring. Udkastet blev lagt på kommunens høringsportal den 13. marts, ligesom aktører på kultur- og fritidsområdet har modtaget en direkte invitation til at afgive høringssvar. Udkastet er desuden sendt i høring i kommunens råd og nævn. Hermed sendes udkastet til høring i udvalgte relevante fagudvalg.

Udkast til én Kultur- og Fritidspolitik 2023-2026

Af bilag 1 fremgår udkast til Kultur- og Fritidspolitik 2023-26. Det bemærkes, at der er tale om et udkast, hvor bl.a. billedvalget ikke er udtryk for den endelige version - ligesom der kan ske en forenkling i antallet af underliggende strategier nævnt i udkastet.

Vision og fokusområder i den nye version

På Frederiksberg arbejder vi for et nærværende og mangfoldigt kultur- og fritidsliv, som tager afsæt i Frederiksbergs særlige kendetegn og er til stede i alles liv på en relevant måde for at bidrage til fællesskab og demokratisk dannelse.

Det gør vi ved:

1. At skabe og understøtte kulturelle mødesteder mellem mennesker på hele Frederiksberg

Det er i mødet mellem mennesker, at fællesskab opstår og medborgerskab og demokratisk dannelse udvikles. Vi arbejder for at skabe og understøtte kulturelle mødesteder på Frederiksberg i samarbejde med de bærende aktører i kultur- og fritidslivet. Samtidig vil vi arbejde for, at flest muligt deltager i fællesskaberne.

2. At understøtte frivillighed i kultur- og fritidslivet

Frivillige kræfter er afgørende for et stærkt kultur- og fritidsliv – særligt på foreningsområdet. Vi arbejder for at understøtte frivillighed i kultur- og fritidslivet på Frederiksberg bl.a. ved at fremme lokalt engagement, initiativ og fællesskab og derved at gøre det attraktivt at være frivillig.

3. At have særligt fokus på børn og unge - herunder især pigers deltagelse i foreningslivet
Børn og unge har gavn af at være en del af de fællesskaber kultur- og fritidslivet tilbyder – bl.a. i en tid med øget mistrivsel. Vi arbejder med et særligt fokus på børn og unges muligheder for kulturel udfoldelse, bevægelse og aktiv deltagelse i fællesskaber – herunder især pigers deltagelse i foreningslivet.

4. At kultur- og fritidslivet bliver en integreret del af kommunens øvrige fagområder
Kultur- og Fritidslivet har sin helt egen værdi og berettigelse. Samtidig kan det bruges som en aktiv medskaber ind i kommunens øvrige fagområder – herunder på bl.a. sundhedsområdet, børne- og ungeområdet, ældreområdet og i byudviklingen. Vi arbejder for, at kultur- og fritidslivet i endnu højere grad bliver en integreret del af kommunens øvrige fagområder og derved medvirker til at øge effekten af indsatserne bredt.

Kultur- og Fritidspolitikken og det underliggende strategigrundlag

Det er hensigten, at Kultur- og Fritidsudvalgets politik understøttes af en række strategier på Kultur- og Fritidsudvalgets område samt af samspillet med politikker på andre fagområder som eksempelvis Sundhedspolitikken og Ældre- og Værdighedspolitikken. Strategierne på Kultur- og Fritidsudvalgets område beskriver udvalgets prioriteringer på udvalgte indsatsområder og medvirker dermed til at konkretisere retningen indenfor relevante delområder..

Den videre proces

Efter høringsperioden vil politikken blive forelagt til endelig godkendelse. I samme sag forelægges Kultur- og Fritidsudvalget forslag til fremtidig puljestructur samt oplæg til implementering og videre arbejde med politikken.

Tidsplan:

- Revideret udkast til Kultur- og Fritidspolitik i Kultur- og Fritidsudvalget (8. maj)
- Revideret udkast til Kultur- og Fritidspolitik i Magistraten (22. maj eller 12. juni)
- Vedtagelse i Kommunalbestyrelsen (19. juni)

Økonomi

Der er ikke økonomiske konsekvenser af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget
Klima-, Plan- og Boligudvalget
Kultur- og Fritidsudvalget
Miljø- og Trafikudvalget
Socialudvalget
Undervisningsudvalget
Ældre- og Omsorgsudvalget

Kultur og Fritidsudvalget
Kommunalbestyrelse

Historik

Indstilling 1. maj 2023, pkt. 34:

Kultur- og Fritidsudvalget indstiller, at Undervisningsudvalget, Socialudvalget, Miljø- og Trafikudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Børneudvalget samt Ældre- og Omsorgsudvalget drøfter høringsudkast til Kultur- og Fritidspolitik 2023-2026 og afgiver eventuelle høringssvar til behandling i Kultur- og Fritidsudvalget den 22. maj.

Bilag

Kultur- og fritidspolitik 2023-2026 UDKAST